

Groeien naar beter

Bestuurlijke Nota onderzoek toegankelijkheid preventieve
zorg voor jeugdigen

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Conclusies	4
1.1 Het beschreven beleid is verouderd.....	4
1.2 Team voor Elkaar vervult een waardevolle rol in het voorliggend veld	4
1.3 De rechtspositie van inwoners is verzwakt	5
1.4 De raad bewaakt zijn eigen informatievoorziening onvoldoende.....	5
2 Aanbevelingen	6
2.1 Actualiseer en orden het beschreven beleid	6
2.2 Vraag specifieke rapportages over de realisatie van beleidsdoelen	6
2.3 Onderken verschillende behoeften in de kernen	6
2.4 Versterk de positie van de inwoner.....	6
2.5 Wees vasthoudend in afspraken over rapportage en bewaak deze	6
BIJLAGE	7
Deel 2 - Nota van Bevindingen - BMC februari 2023	7

Inleiding

De coronacrisis heeft voor veel kinderen en jongeren ingrijpende gevolgen. Landelijke onderzoeken laten zien dat de mentale gezondheid en leerprestaties onder druk staan. Oudere jongeren werden economisch getroffen doordat zij hun baan verloren of niet aan het werk kwamen. “Hoe gaat het met de jongeren in Brummen?” vroeg de raad zich daarom eind 2021 af. Na een vooronderzoek in het voorjaar van 2022 volgde een rekenkameronderzoek waarvan de rapportage nu voor u ligt

De gemeente Brummen is verantwoordelijk voor hulp aan jeugdigen. Het is bekend dat in Brummen net zoals in andere gemeenten veel geld wordt uitgegeven aan specialistische jeugdhulp. Maar daar gaat het hier niet over. In dit onderzoek beantwoordt de rekenkamercommissie de vraag naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van het voorliggende veld. Eenvoudig gezegd: Hoe werkt Brummen aan preventie? Zijn er activiteiten waar jongeren terecht kunnen en weten zij die te vinden?

Het antwoord op die vragen en de overige onderzoeksvragen kunt u in dit onderzoeksrapport lezen. Deze bestuurlijke nota (deel 1) bevat de overkoepelende conclusies en aanbevelingen van de rekenkamercommissie. Deel 2 betreft de nota van bevindingen, met daarin de onderzoeksopzet en de uitgebreide beantwoording van de onderzoeksvragen en toetsing aan het normenkader. Deze nota van bevindingen is opgesteld door Tobias Hendriks en Tom Plat van BMC, die het onderzoek hebben uitgevoerd.

Marisan Noordermeer was secretaris bij dit onderzoek. Contactpersoon binnen de ambtelijke organisatie was Grietje Bijlsma. De rekenkamercommissie dankt alle betrokkenen voor hun constructieve medewerking aan het onderzoek.

1 Conclusies

In de gemeente Brummen is een uitgebreid aanbod van voorliggende voorzieningen voor jeugdigen. Aan de vormgeving van dat aanbod is op een oplossingsgerichte manier gewerkt. Team voor Elkaar speelt daarin een belangrijke rol. De werkwijze via Team voor Elkaar helpt de gemeente om goed aangesloten te zijn op het netwerk van hulpverlenende organisaties. Team voor Elkaar verwijst niet alleen door, maar ondersteunt ook zelf. Het leefringenmodel uit de visie Sociaal Domein (2013) is daarbij nog steeds leidend. Uitdaging voor de gemeente Brummen is om de nadelen van de gevolgde werkwijze te ondervangen. Die nadelen (hierna specifiek toegelicht) zijn dat er onvoldoende inzicht is in de activiteiten en resultaten van Team voor Elkaar, de rechtspositie van inwoners is verzwakt en dat de raad zichzelf onvoldoende in staat heeft gesteld de uitvoering van het (ook nog eens verouderde) beleid te controleren.

1.1 Het beschreven beleid is verouderd

Het integraal beleidskader voor het Sociaal Domein is van 2013. Het koersdocument jeugd- en jongerenwerk is van 2015. Dat is het jaar waarin de nieuwe Jeugdwet van kracht werd. Er zijn veel verschillende notities, en de plaats van het voorliggende veld of 'overige' voorzieningen in het beleid is niet duidelijk en eigenlijk afwezig. De psychische gezondheid krijgt in het – beschreven – beleid maar beperkt plaats. In het coalitieakkoord 2022-2026 staat weinig over het thema Jeugd.

De verordening Jeugdhulp is van 2017. In deze verordening wordt verwezen naar 'overige voorzieningen'. Dit betreft Veilig Thuis, Meldpunt Spoedeisende zorg en Preventie/basiszorg, basisdiagnostiek en de toegangsfunctie voor individuele voorzieningen (met indicatie). De Preventie/basiszorg, basisdiagnostiek en toegangsfunctie wordt in de praktijk door Team voor Elkaar verleend, maar dit staat niet zo benoemd in de verordening. De rol van Team voor Elkaar is daarmee niet goed vastgelegd.

1.2 Team voor Elkaar vervult een waardevolle rol in het voorliggend veld

Binnen het geheel aan voorzieningen voor kinderen en jongeren tussen 0 en 27 jaar vervult Team voor Elkaar een sleutelrol. Het team verstrekt indicaties voor specialistische hulp en maatwerkvoorzieningen, maar kan ook zelf een actieve rol spelen bij de zorg voor jeugdigen. De basishouding is oplossingsgericht. Voordeel hiervan is dat de gemeente Brummen gebruik kan maken van de professionaliteit, integraliteit en multidisciplinaire inbreng die binnen Team voor Elkaar aanwezig is. Het team kan ad hoc inspelen op behoeftes en de problematiek die aan de orde is en doet dit ook.

Stichting Welzijn Brummen verzorgt de algemene voorziening het jongerenwerk en moet dit vastleggen in een uitvoeringsplan.

1.3 De rechtspositie van inwoners is verzwakt

Team voor Elkaar heeft dus een dubbele functie: het is de toegang, het verwijst door naar specialistische jeugdhulp, maar kan ook zelf kortdurende zorg verlenen. De zelfstandige rol die Team voor Elkaar in de zorg voor jeugdigen vervult (in plaats van kinderen en jongeren door te verwijzen met een indicatie), brengt met zich mee dat jeugdigen of hun ouders/verzorgers voor die zorg geen beschikking ontvangen. Hierdoor ontbreekt voor hun de mogelijkheid om bezwaar te maken. Een nadelig effect van deze werkwijze van Team voor Elkaar kan zijn dat hierdoor de rechtspositie van hulpvragende inwoners wordt verzwakt.

1.4 De raad bewaakt zijn eigen informatievoorziening onvoldoende

In de gemeente Brummen is veel beleid vastgesteld met betrekking tot zorg voor jeugdigen. De samenhang daartussen is onvoldoende expliciet. Het ontbreekt aan een overkoepelende visie en het beleid kenmerkt zich door ad hoc nota's over afzonderlijke onderwerpen. Dit bemoeilijkt zowel de sturing vooraf als de controle achteraf door de raad. Het ontbreekt de raad aan een overzicht van de koppeling tussen doelen en resultaten. Over de rapportage zijn bovendien in informele werkgroepen (van een raadsnotie) afwijkende afspraken gemaakt, die vervolgens leidend zijn geworden voor de praktijk. De Bouwsteenrapportages van Berenschot nemen daarnaast de plek van de reguliere verantwoordingsdocumenten (zoals de bestuursrapportages uit de P&C-cyclus) te veel over. De raad is als gevolg hiervan onvoldoende in staat de doeltreffendheid van het beleid te controleren.

2 Aanbevelingen

2.1 Actualiseer en orden het beschreven beleid

De verordening is het belangrijkste instrument van de raad omdat het beschrijft wat de gemeente wel of niet doet. Leg vast wat de positie en taken van Team voor Elkaar zijn. Actualiseer het beschreven beleid indien noodzakelijk en draag zorg voor een logisch verband tussen de verschillende beleids- en uitvoeringsnota's.

2.2 Vraag specifieke rapportages over de realisatie van beleidsdoelen

De professionele vrijheid die het Team voor Elkaar heeft bij de aanpak van problematiek vraagt om een explicietere verantwoording van de afwegingen en activiteiten van het team. Vraag het College om (jaar)rapportages over de inzet van Team voor Elkaar. Voor zover het om het jeugd- en jongerenwerk gaat, is ook inzicht in de inzet van de Stichting Welzijn Brummen van belang. De rapportages van Berenschot die nu worden verstrekt, zijn op een te hoog abstractieniveau om te zien of Team voor Elkaar doelmatig en doeltreffend functioneert.

Een goede verantwoording door Team voor Elkaar is om twee redenen van belang. In de eerste plaats vereist de grotere eigen afwegingsruimte die het team heeft, ook meer verantwoordingsinformatie over hoe het team met die afwegingsruimte omgaat. In de tweede plaats kan meer inzicht in de resultaten van Team voor Elkaar iets zeggen over de doelmatigheid van de uitvoering. Want als Team voor Elkaar doorverwijzingen naar maatwerkvoorzieningen kan voorkomen, is dat een indicatie dat er doelmatig wordt gewerkt.

2.3 Onderken verschillende behoeften in de kernen

De behoeften aan voorzieningen verschillen per kern. Dat blijkt vooral als het gaat om een vergelijking tussen Brummen en Eerbeek. Dit vraagt om een gericht aanbod per kern. De verbindende rol van Team voor Elkaar leent zich er goed voor om (meer dan nu het geval is) aan te sluiten op deze verschillende behoeften aan activiteiten voor jongeren in de kernen Brummen en Eerbeek.

2.4 Versterk de positie van de inwoner

De positie van inwoners om te waarborgen dat zij voldoende zorg krijgen kan worden versterkt, door hen in de gelegenheid te stellen zich te laten bijstaan door een onafhankelijke consulent of vertrouwenspersoon. De verordening is nu niet duidelijk of deze ook ter beschikking is van jeugdigen en hun ouders die gebruik maken van een overige voorziening. Zorg er vervolgens voor dat deze wijziging ook gedeeld wordt met de inwoners.

2.5 Wees vasthoudend in afspraken over rapportage en bewaak deze

Aangezien de raad zelf verantwoordelijk is voor zijn informatievoorziening, is het belangrijk om niet alleen afspraken te maken over de gewenste verantwoordingsinformatie, maar er ook op toe te zien dat deze informatie door het college wordt verstrekt. Als de raad vanwege voortschrijdend inzicht tot de conclusie komt dat andere verantwoordingsinformatie beter aansluit op de informatiebehoefte, is het zaak hierover concrete afspraken te maken.

BIJLAGE

Deel 2 - Nota van Bevindingen - BMC februari 2023

De toegankelijkheid van preventieve hulp voor jeugdigen in de gemeente Brummen

De toegankelijkheid van preventieve hulp voor jeugdigen in de gemeente Brummen

Nota van bevindingen
Rekenkamercommissie Brummen

Inhoudsopgave

Leeswijzer	1
DEEL I	2
DE ESSENTIE VAN HET ONDERZOEK	2
H1 Inleiding en aanleiding	3
1.1 Uitvoering van het jeugdbeleid	3
1.2 Doelstelling onderzoek	4
H2 Conclusies	5
DEEL II	8
NOTA VAN BEVINDINGEN	8
H3 Onderzoeksverantwoording	9
3.1 Onderzoeksvraag en deelvragen	9
3.2 Onderzoeksmethoden	10
H4 Inrichting van het voorveld	12
4.1 De sociale basis	12
4.2 Juridisch kader	13
4.3 Landelijke ontwikkelingen en onderzoek	14
4.4 Het voorliggende veld voor jeugdigen in Brummen	15
4.5 (Beleids)documenten voorliggende voorzieningen jeugdigen	16
H5 Beleid en doelstellingen	19
5.1 Op welke wijze wordt door de gemeente gewerkt aan de doelstelling om meer in te zetten op preventie?	19
5.2 Wat wordt verstaan onder universele en selectieve preventieve zorg?	20
5.3 Welke doelen voor preventie zijn benoemd?	21
H6 Organisatie	23
6.1 Hoe is de toegang geregeld en hoe ziet dat er in de toekomst uit?	23
6.2 Welke doelen en ambities zijn daarvoor geformuleerd en welke afwegingen zijn daarin gemaakt? En is hiervoor al een ontwikkeling in gang gezet?	25
H7 Uitvoering	26
7.1 Welke activiteiten worden ingezet om de doelstellingen te realiseren?	26
7.2 Hoe verloopt de samenwerking tussen de professionals in de eerste lijn?	28
7.3 In hoeverre is het duidelijk dat de jeugd ook hulp zoekt als dat nodig is?	29
H8 Resultaten en ervaren effecten	31
8.1 Op welke wijze wordt de voortgang gemonitord en welke effecten zijn behaald?	31
8.2 Welke ervaring hebben jongeren met het gevoerde beleid en de uitvoering? Zijn de voorzieningen op hun behoefte afgestemd?	34

H9 Evaluatie en verantwoording	35
9.1 Hoe wordt de gemeenteraad over de voortgang geïnformeerd en op welke wijze wordt informatie behandeld?	35
9.2 Op welke wijze kan de gemeenteraad grip krijgen en regie voeren op het gebied van voorliggende voorzieningen jeugd?	37
Bijlage 1 Normenkader	38
Bijlage 2 Bestudeerde documenten	41
Bijlage 3 Respondentenlijst	42
Colofon	43

Leeswijzer

Het onderzoek is opgebouwd uit twee delen. Deel I is te beschouwen als een zelfstandig leesbaar onderzoeksrapport. In dit deel zijn de hoofdlijnen van het onderzoek en de belangrijkste uitkomsten op hoofdlijnen beschreven. In dit deel leest u:

- De aanleiding voor het onderzoek.
- De doelstelling van het onderzoek.
- De conclusies uit het onderzoek.

In Deel II is het integrale onderzoek opgenomen met daarin de beantwoording van de onderzoeksvragen en de onderbouwing van de conclusies. Ook wordt hierin kort het juridisch kader uiteengezet, welke taken de gemeente toebedeeld heeft gekregen en waar de gemeenteraad een rol in kan spelen.

DEEL I

DE ESSENTIE VAN HET ONDERZOEK

H1 | Inleiding en aanleiding

1.1 Uitvoering van het jeugdbeleid

Gemeenten in Nederland zijn verantwoordelijk voor de hulp aan jeugdigen. Het gaat daarbij over geïndiceerde zorg, zoals begeleiding en behandeling, en over voorliggende hulp en ondersteuning, zoals jeugd- en jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg en de peuteropvang. Gemeenten zijn de meest passende overheidslaag om deze taken uit te voeren, omdat zij het dichtst bij de jeugdigen en gezinnen staan. Gemeenten kunnen dus beter inschatten welke (hulp)behoefte jeugdigen hebben en hoe de voorzieningen hierbij aansluiten.

Verreweg het meeste geld dat gemeenten ontvangen voor de jeugdhulp gaat op aan geïndiceerde jeugdhulp. In de gemeente Brummen is dit niet anders. Het valt op dat ook de meeste aandacht gaat naar deze geïndiceerde jeugdhulp. Hoewel dit goed te verklaren is, verdienen preventieve en voorliggende voorzieningen ook aandacht. Eén van de ideeën achter de decentralisaties was immers dat een stevig netwerk aan preventieve en voorliggende voorzieningen een alternatief kan bieden voor geïndiceerde hulp. Kinderen en gezinnen kunnen daarmee laagdrempelig en dichtbij huis terecht voor hulp en ondersteuning. Voorliggende voorzieningen kunnen een goed alternatief bieden voor geïndiceerde hulp. Tegelijkertijd is het vaak onvoldoende duidelijk hoe effectief voorliggende voorzieningen zijn én in hoeverre het ook een passend alternatief is voor geïndiceerde hulp.

De coronacrisis

De maatregelen om het coronavirus te bestrijden hebben verregaande gevolgen gehad voor veel inwoners van Nederland. Ook jongeren hebben deze gevolgen ervaren.¹ Vooral in de eerste maanden van de coronacrisis werden jongeren hard getroffen. Dit werd zichtbaar door een stijging van de werkloosheid, een stijging van het aantal uitkeringen, stagnerende studievoortgang en afnemende leerprestaties. De mentale gezondheid van de kinderen en jongeren staat eveneens onder druk. Zo is landelijk het aantal jongeren tot 30 jaar dat door zelfdoding om het leven kwam met 15% gestegen ten opzichte van vorige jaren. De kindertelefoon merkte dat ook aan het aantal gesprekken over zelfdoding, depressie en angsten.

Aanleiding onderzoek

Landelijk zijn de gevolgen van de coronamaatregelen op jongeren al onderzocht. Ook de komende jaren zullen deze onderzoeken doorlopen. In de media komt het thema ook veel terug. De gemeenteraadsleden van de gemeente Brummen willen weten in hoeverre dit speelt in hun eigen gemeente en of de voorliggende voorzieningen zijn toegerust om hierop in te spelen. De Rekenkamercommissie Brummen is vanuit de oriëntatie op doelmatigheid en doeltreffendheid benieuwd naar de toegankelijkheid van preventieve hulp en voorliggende voorzieningen voor de jeugd in de gemeente Brummen. Daarom heeft ze besloten een onderzoek te doen naar dit type jeugdbeleid.

¹ <https://www.nji.nl/coronavirus/onderzoek-gevolgen-coronacrisis>

1.2 Doelstelling onderzoek

De Rekenkamercommissie Brummen wil met het onderzoek inzicht krijgen *'in de uitgangspunten en opzet van de toegankelijkheid van de voorliggende voorzieningen voor de jeugd in de betreffende gemeente.'* Hier hoort eveneens de vraag bij in hoeverre de voorliggende voorzieningen daadwerkelijk dienen als alternatief voor geïndiceerde zorg. Met andere woorden, hoe effectief zijn de voorliggende voorzieningen? Met de resultaten uit dit onderzoek kunnen de leden van de gemeenteraad (bij)sturen op het jeugdbeleid in het algemeen en de voorliggende voorzieningen in het bijzonder.

De Rekenkamercommissie Brummen heeft, gekoppeld aan bovenstaande doelstelling, de volgende centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

Hoe doeltreffend en doelmatig is het voorliggend veld van universele en selectieve preventieve zorg voor de jeugd in de gemeente Brummen georganiseerd?

De centrale onderzoeksvraag is verder geoperationaliseerd door middel van dertien deelvragen die zijn terug te vinden in de onderzoeksverantwoording.

H2 | Conclusies

In deel II van dit rapport zijn alle bevindingen uitvoerig beschreven. In dit deel gaan we in op de belangrijkste conclusies.

Algemene conclusie

De gemeente Brummen werkt hard aan het zo goed mogelijk vormgeven van de voorliggende voorzieningen aan jeugdigen. Betrokkenen beschrijven de houding van de gemeente als 'oplossingsgericht'. Dit betekent dat altijd actief wordt meegedacht vanuit de gemeente bij vragen of problemen waar één van de voorliggende voorzieningen tegenaan loopt. Het gaat hier over gesubsidieerde organisaties, maar ook over het onderwijs en de jeugdgezondheidszorg.

Tegelijkertijd wordt een overkoepelende visie en/of beleidskader ten aanzien van preventieve voorliggende voorzieningen in de gemeente Brummen gemist. Het is daarom niet voldoende duidelijk wat de gemeente Brummen precies wil bereiken. Dit gaat gepaard met onvoldoende geconcretiseerde doelstellingen. Zo zijn over het algemeen geen indicatoren, meetinstrumenten en streefwaarden gekoppeld aan de doelstellingen. Zonder geconcretiseerde doelstellingen is eenduidige sturing vanuit de gemeente op de voorliggende voorzieningen ingewikkeld.

Er is sprake van een uitgebreid veld aan voorliggende voorzieningen voor jeugdigen in de gemeente Brummen. Jeugdigen kunnen op veel plekken terecht voor een hulpvraag, maar ook voor leuke activiteiten. Het uitgebreide netwerk aan voorliggende voorzieningen is echter niet bij alle betrokkenen voldoende bekend. Verder is het belangrijk om de voorliggende voorzieningen in te richten op basis van de behoefte van de jeugdigen in de gemeente Brummen. Deze behoefte naar voorzieningen kan ook verschillen, bijvoorbeeld tussen Eerbeek en Brummen. De gemeente Brummen kan meer gebruikmaken van data en actuele rapportages als basis voor het inrichten van het voorliggend veld voor jeugdigen.

De gemeente Brummen is goed aangesloten op de vindplekken. Het gaat bijvoorbeeld over de aansluiting tussen Team voor Elkaar en het basisonderwijs, de inzet van de POH-GGZ jeugd en de jeugdhulpverleners op de middelbare scholen waar jongeren uit Brummen naar school gaan.

In de informatievoorziening aan de gemeenteraad wordt de koppeling gemist tussen de informatie en de doelstellingen van de gemeente. Ook wordt het overkoepelende beeld gemist en ligt de focus veelal op de andere (kern)taken in het sociaal domein, zoals de Jeugdwet. Dit maakt het ingewikkeld voor raadsleden om hun kaderstellende en controlerende rol te vervullen. Tegelijkertijd geven raadsleden aan hier zelf ook een rol in te hebben door actiever te vragen om (bepaalde) informatie.

Deelconclusies

1. De gemeente Brummen heeft veel beleid vastgesteld, maar de samenhang tussen de documenten ontbreekt.

Verschillende (beleids)documenten raken aan het thema voorliggende voorzieningen en preventie. Zo is er een integraal beleidskader sociaal domein, een preventieakkoord, een sport- en beweegakkoord, een beleidsnota preventie middelengebruik en een uitvoeringsnotitie kinderopvangregelingen. Al deze thema's hebben te maken met voorliggende voorzieningen voor jeugdigen. De samenhang tussen deze notities ontbreekt op dit moment, maar wordt volgens de planning van de gemeente Brummen in 2023 opgesteld in een nieuwe beleidsnota.

2. Er zijn onvoldoende geconcretiseerde doelstellingen voor de gemeente Brummen voor voorliggende voorzieningen jeugd.

Diverse doelstellingen in het sociaal domein raken aan het thema voorliggende voorzieningen jeugd. Tegelijkertijd zijn er onvoldoende geconcretiseerde doelstellingen die specifiek gaan over dit thema. Daarnaast zijn de doelstellingen in de beleidsplannen onvoldoende voorzien van indicatoren, meetinstrumenten en streefwaarden.

3. De gemeente Brummen hanteert een oplossingsgerichte werkwijze op het gebied van voorliggende voorzieningen jeugd.

Als maatschappelijke organisaties een vraag of zorg hebben, dan probeert de gemeente Brummen dit zo goed mogelijk in overleg op te lossen. Uit meerdere gesprekken blijkt dat deze oplossingsgerichte werkwijze wordt gewaardeerd door maatschappelijke organisaties. Tegelijkertijd wordt hierdoor het gestructureerde verhaal ten aanzien van voorliggende voorzieningen gemist door een aantal van de maatschappelijke partners.

4. In de gemeente Brummen zijn er meerdere toegangswegen naar hulp.

Vragen van jeugdigen, ouders en/of verzorgers kunnen op allerlei plekken in de gemeente Brummen boven water komen. Zo komen veel vragen binnen bij het consultatiebureau, op school, bij de huisarts of bij Team Voor Elkaar. Sommige vragen worden gesignaleerd op één van deze plekken, maar hier kan ook actief een vraag gesteld worden door een kind, ouder of verzorger.

5. De gemeente Brummen is goed aangesloten op de vindplaatsen.

Een belangrijk onderdeel van vroegsignalering is het aanwezig zijn op de vindplekken. De gemeente Brummen heeft dit op een goede wijze georganiseerd, bijvoorbeeld door de POH-GGZ jeugd, de jeugdhulpverleners op het voortgezet onderwijs en de consultants van Team voor Elkaar die op allerlei manieren verbindingen leggen met voorliggende voorzieningen.

6. Er is sprake van een uitgebreid veld aan voorliggende voorzieningen voor jeugdigen.

De gemeente Brummen heeft een uitgebreid netwerk aan voorliggende voorzieningen. In bijna alle gesprekken komt dit rijke netwerk ter sprake. Tegelijkertijd zijn er nog ideeën om de voorliggende voorzieningen verder uit te breiden. Het is hierbij essentieel dat dit goed aansluit bij de behoefte van jeugdigen, ouders en verzorgers én past bij de schaalgrootte van Brummen.

7. Niet alle voorliggende voorzieningen zijn voldoende bekend bij de maatschappelijke organisaties.

Een uitgebreid veld aan voorliggende voorzieningen betekent ook dat professionals veel voorzieningen moeten kennen om hier naar te verwijzen en gebruik van te maken. Nog niet alle voorzieningen zijn voldoende bekend bij professionals om hier optimaal gebruik van te maken.

8. Eerbeek en Brummen hebben verschillende behoeften ten aanzien van voorliggende voorzieningen jeugd.

Het verschil tussen Eerbeek en Brummen is in de gesprekken veelvuldig aan bod gekomen, terwijl dit relatief weinig terugkomt in (beleids)documenten. Het is daarom mogelijk dat de voorzieningen in de gemeente Brummen nog onvoldoende (op alle plekken) aansluiten bij de behoefte van jeugdigen, ouders en verzorgers.

9. De samenwerking tussen organisaties in het voorliggend veld verloopt over het algemeen goed.

De samenwerking tussen organisaties onderling én met de gemeente verloopt over het algemeen goed. De gemeente Brummen wordt beschreven als een betrouwbare proactieve organisatie die echt wil meedenken over een oplossing (zie ook conclusie 3). Tegelijkertijd is bij Team Voor Elkaar ruimte voor verbetering in de samenwerking. De afgelopen jaren zijn grote stappen gezet in de terugkoppeling van Team Voor Elkaar naar maatschappelijke organisaties, bijvoorbeeld bij een doorverwijzing vanuit de huisarts naar Team Voor Elkaar.

10. De voortgangsrapportages geven inzicht in de inhoudelijke en financiële stand van zaken van het sociaal domein, maar de koppeling met de doelstellingen ontbreekt.

Periodiek wordt een voortgangsrapportage opgesteld voor de gemeenteraad. Hierin staat een reflectie beschreven op de inhoudelijke en financiële stand van zaken in het sociaal domein én de bouwstenen uit het rapport "Naar een evenwichtig sociaal domein". Op het gebied van voorliggende voorzieningen voor jeugdigen wordt alleen op een aantal specifieke thema's gerapporteerd, zoals de POH-GGZ jeugd. Daarnaast mist de koppeling tussen de gepresenteerde informatie en de doelstellingen van de gemeente Brummen.

11. De informatievoorziening naar de gemeenteraad over voorliggende voorzieningen jeugd is onvoldoende, maar hier spelen gemeenteraadsleden zelf ook een rol in

De raadsleden beschrijven de informatievoorziening over voorliggende voorzieningen als onvoldoende. Tegelijkertijd geven de gemeenteraadsleden aan dat ze hier zelf onvoldoende een rol in hebben gepakt. Eén van de punten die naar voren is gekomen uit het gesprek met de gemeenteraad is dat de focus van de informatievoorziening de afgelopen jaren heeft gelegen op de financiële ontwikkeling.

DEEL II

NOTA VAN BEVINDINGEN

H3 | Onderzoeksverantwoording

Deel II van het rapport gaat gedetailleerder in op de bevindingen waarop de conclusies en aanbevelingen in Deel I zijn gebaseerd. Deel II kent de volgende hoofdstukindeling:

- Hoofdstuk 3: Onderzoeksverantwoording
- Hoofdstuk 4: Inrichting van het voorveld
- Hoofdstuk 5: Beleid en doelstellingen
- Hoofdstuk 6: Organisatie
- Hoofdstuk 7: Uitvoering
- Hoofdstuk 8: Resultaten en ervaren effecten
- Hoofdstuk 9: Evaluatie en monitoring

In de bijlagen is de informatie opgenomen waarnaar in de tekst wordt verwezen. In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe het onderzoek is uitgevoerd.

3.1 Onderzoeksvraag en deelvragen

De Rekenkamercommissie heeft de volgende centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

Hoe doeltreffend en doelmatig is het voorliggend veld van universele en selectieve preventieve zorg voor de jeugd in de gemeente Brummen georganiseerd?

De centrale onderzoeksvraag valt uiteen in vijf thema's waaronder de verschillende deelvragen vallen.

Beleid

1. Op welke wijze wordt door de gemeente gewerkt aan de doelstelling om meer in te zetten op preventie?
2. Wat wordt verstaan onder universele en selectieve preventieve zorg?
3. Welke doelen voor preventie zijn benoemd?

Organisatie

4. Hoe is de toegang nu geregeld en hoe ziet dat er in de toekomst uit?
5. Welke doelen en ambities zijn daarvoor geformuleerd en welke afwegingen zijn daarin gemaakt? En is hiervoor al een ontwikkeling in gang gezet en zo ja, welke?

Uitvoering

6. Welke activiteiten worden ingezet om de doelstellingen te realiseren?
7. Hoe verloopt de samenwerking tussen de zorgverleners in de eerste lijn (huisartsen, Team Samenleving, voorveld)?
8. In hoeverre is het duidelijk dat de jeugd ook hulp zoekt als dat nodig is?

Resultaten en ervaren effecten

9. Op welke wijze wordt de voortgang gemonitord en welke effecten zijn al behaald?
10. Welke ervaring hebben jongeren met het gevoerde beleid en de uitvoering? Zijn de voorzieningen op hun behoefte afgestemd?

Evaluatie en verantwoording

11. Hoe wordt de gemeenteraad over de voortgang (van het beleid) geïnformeerd en op welke wijze wordt de informatie behandeld?
12. Op welke wijze kan de gemeenteraad grip krijgen en regie voeren op het gebied van jeugdbeleid? Welke instrumenten zijn er, aan welke knoppen kan gedraaid worden en heeft de raad dit ook gedaan?

Scope van het onderzoek

Het onderzoek richt zich op de breedte van de doelgroep jeugd. Dit betekent alle kinderen en jongeren in de leeftijd van 0 tot 27 jaar. Binnen deze leeftijdscategorie focust het onderzoek zich op het welzijn van het kind, de jongere of jongvolwassene. Het betreft nadrukkelijk een onderzoek naar de toegankelijkheid van voorliggende voorzieningen, vrije toegankelijke zorg en/of integrale toegang en **niet** een onderzoek naar geïndiceerde jeugdhulp of kostenbeheersing.

Hoewel het onderzoek niet gericht is op geïndiceerde jeugdhulp, raakt dit thema de effectiviteit van voorliggende voorzieningen. Effectieve voorliggende voorzieningen zorgen voor laagdrempelige hulp en ondersteuning dichtbij huis, waardoor de vraag naar geïndiceerde jeugdhulp als het goed is afneemt. Daarnaast staat een sterk voorliggend veld klaar om jongeren op te vangen nadat ze jeugdhulp hebben ontvangen, bijvoorbeeld door goed jeugd- en jongerenwerk.

Om meer inzicht te krijgen in de beleving van de leeftijdsgroep 0-27 jaar hebben we in het onderzoek de activiteiten bij een aantal voorliggende voorzieningen jeugd geobserveerd. De jeugdigen kunnen, naast de feitelijke organisatie van het aanbod van voorliggende voorzieningen, aangeven in hoeverre ze de voorliggende voorzieningen als laagdrempelig ervaren en hier ook gebruik van maken.

3.2 Onderzoeksmethoden

Voor het verzamelen van de benodigde informatie en het beantwoorden van de onderzoeksvragen zijn verschillende onderzoeksmethoden gebruikt.

Documentenstudie

Op basis van een documentenstudie is een topiclijst opgesteld voor de interviews met betrokkenen. Een complete lijst van de bestudeerde documenten vindt u in bijlage 2.

Interviews met stakeholders

Voor verdieping en nadere duiding zijn interviews gehouden. Er zijn intern gesprekken gevoerd met medewerkers van de ambtelijke organisatie, de verantwoordelijke portefeuillehouder, de gemeenteraad en de medewerkers van het Team voor Elkaar. Maar er is ook gesproken met externe betrokkenen verschillende jeugdhulp- en zorgprofessionals, de POH-GGZ jeugd, et cetera. De complete lijst van geïnterviewde personen is te vinden in bijlage 3. Voor de interviews met intern en extern betrokkenen hebben we topiclijsten gehanteerd.

Participerende observatie

De derde onderzoeksmethode betreft het daadwerkelijk zelf observeren hoe doelmatig en doeltreffend de voorliggende voorzieningen in de praktijk zijn georganiseerd. Participerende observatie is een methode waarin de onderzoekers meedoen met de onderzoeksgroep in hun deelname aan voorliggende voorzieningen. Het gaat hier bijvoorbeeld over activiteiten van het jeugd- en jongerenwerk, meelopen op een (sport)vereniging of aanwezig zijn in het buurthuis. Observeren geeft inzicht in bepaalde patronen van het gedrag die normaal gesproken niet uit interviews of een documentenstudie naar voren komen.

Participerende observatie verschilt van reguliere observatie doordat de onderzoekers ook daadwerkelijk mee hebben gedaan met de activiteiten van de doelgroep. BMC heeft voor dit onderzoek meegelopen met het jongerenwerk van Stichting Welzijn Brummen en is aanwezig geweest op een teenage-party van Pampus. Van beide observaties zijn geen verslagen gemaakt, maar wel aantekeningen die als input zijn verwerkt in dit rapport.

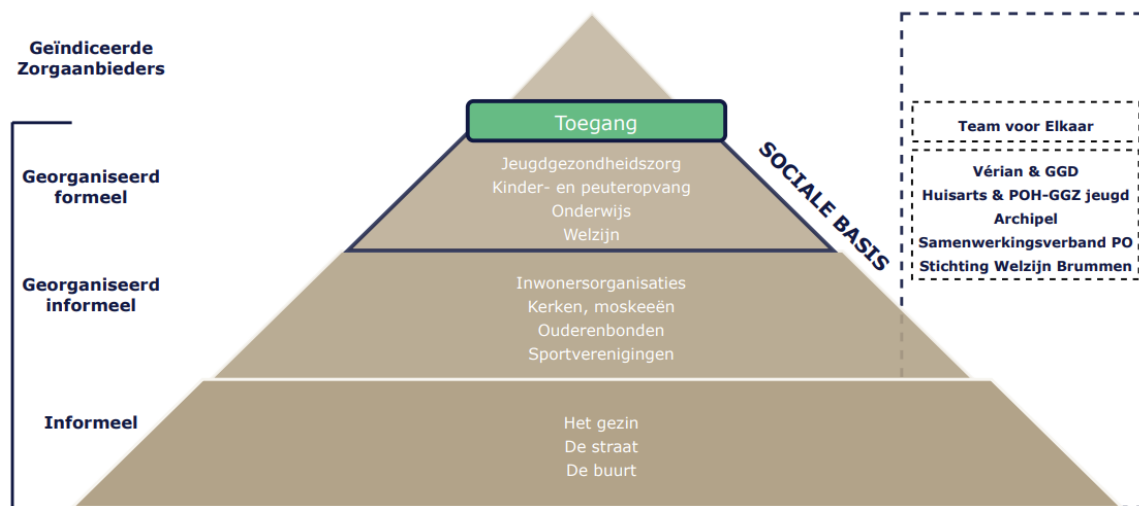
H4 | Inrichting van het voorveld

In dit hoofdstuk zetten we uiteen wat de verantwoordelijkheid is van de gemeente bij het inrichten van het voorliggende veld voor jeugdigen. Ook wordt de landelijke context besproken op basis van een aantal recente onderzoeken. Verder wordt kort de doelgroep jeugdigen tussen de 0 en 27 jaar in cijfers besproken.

4.1 De sociale basis

Gemeenten in Nederland zijn verantwoordelijk voor de hulp aan jeugdigen. Het gaat daarbij over geïndiceerde zorg, zoals begeleiding en behandeling, en over voorliggende hulp en ondersteuning, zoals jeugd- en jongerenwerk, jeugdgezondheidszorg en de peuteropvang. Gemeenten zijn de meest passende overheidslaag om deze taken uit te voeren, omdat zij het dichtst bij de jeugdigen en gezinnen staan. Gemeenten kunnen dus beter inschatten welke (hulp)behoefte jeugdigen hebben en hoe de voorzieningen hierop aansluiten. Verschillende niveaus van ondersteuning komen naar voren in onderstaande piramide over de sociale basis.

Figuur 1 De sociale basis

In de top van de piramide bevindt zich de geïndiceerde jeugdhulp. Het gaat hier over maatwerkvoorzieningen. Jeugdigen, ouders of verzorgers kunnen hier alleen aanspraak op maken na een verwijzing door één van de wettelijke verwijzers. Het gaat hier bijvoorbeeld over de huisarts, jeugdarts, kinderarts of gemeentelijke toegang (Team Voor Elkaar in Brummen). Dit onderzoek richt zich specifiek op de sociale basis lagen “georganiseerd formeel”, “georganiseerd informeel” en “informeel”.

Het grootste gedeelte van de sociale basis organiseert zichzelf. Inwoners komen vanuit een bepaalde overtuiging of hobby bij elkaar en vormen een vereniging of voorziening. Inmenging van de lokale overheid, bijvoorbeeld door een subsidie, is hier vaak niet aan de orde. Het betreft hier de lagen “georganiseerd informeel” en “informeel”. In de laag “georganiseerd formeel” zijn vaak partijen actief waar de gemeente een directe relatie mee heeft. Het gaat bijvoorbeeld over een subsidierelatie met de welzijnsorganisatie of een overeenkomst met de GGD.

Ook met het onderwijs wordt regelmatig overleg gevoerd en worden afspraken gemaakt. Bij de "georganiseerd formeel" laag zit ook de meeste invloed van de gemeenteraad. Zo stelt de gemeenteraad de begroting vast voor de subsidies aan voorliggende voorzieningen en bepalen zij op hoofdlijnen waar de gemeente wel en geen geld voor over heeft. Indirect kan de gemeenteraad sturen op "georganiseerd informeel" en "informeel", bijvoorbeeld door de formeel georganiseerde organisaties de opdracht te geven de informele laag te versterken.

4.2 Juridisch kader

In tegenstelling tot de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet is voor voorliggende voorzieningen Jeugd geen scherp juridisch kader. Preventie komt in veel wetten voor als thema en vooral op gezondheid zijn duidelijke kaders meegegeven vanuit het Rijk. Preventief jeugdbeleid komt in vier verschillende wetten aan bod²:

- Wet Publieke Gezondheid (Wpg): de Wpg regelt de taken van gemeenten op het gebied van publieke gezondheidszorg. In hoofdstuk 2³ staan deze taken opgesomd. Het gaat bijvoorbeeld over het vormgeven van de jeugdgezondheidszorg en verslavingspreventie. Wat precies onder jeugdgezondheidszorg valt, is ook grotendeels gespecificeerd met concrete taken, waaronder prenatale voorlichting van aanstaande ouders, het geven van voorlichting, advies, instructie en begeleiding.
- Wmo 2015 (Wmo): een belangrijk doel uit de Wmo is het voorkomen van zwaardere vormen van ondersteuning. Gemeenten hebben veel vrijheid om dit vorm te geven.
- Jeugdwet: één van de doelen van de Jeugdwet is om meer in te zetten op voorliggende preventieve voorzieningen. Op verschillende plekken in de Jeugdwet wordt verwezen naar "het voorkomen en de vroege signalering van en vroege interventie bij opgroei- en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen". Ook dienen de gemeenten in te zetten op het versterken van het opvoedkundige klimaat in gezinnen, wijken en scholen en dienen opvoedvaardigheden van ouders te worden verhoogd⁴. De Jeugdwet specificeert niet hoe gemeenten deze doelen dienen te realiseren. Gemeenten hebben een hoge mate van beleidsvrijheid om dit in te vullen.
- Zorgverzekeringswet (Zvw): in de Zvw worden individuele preventieve activiteiten geregeld. De verzekerde heeft recht op bepaalde preventieve activiteiten, zoals het consult bij de huisarts. Ook preventieve tandartscontroles, de anticonceptiepillen en dieetadvisering vallen onder het basispakket voor jongeren. Over het algemeen geldt dat het hier gaat over individuele preventieactiviteiten. Wanneer het over een groepsaanbod gaat, dan valt dit onder de verantwoordelijkheid van de gemeente.

Preventieve activiteiten en voorzieningen die raken aan het thema gezondheid zijn duidelijk gespecificeerd vanuit de wet. Het gaat bijvoorbeeld over bepaalde medicijnen, tandartszorg, het bezoek aan de huisarts of de jeugdgezondheidszorg. Wanneer het gaat over het voorkomen van sociaal-emotionele problematiek hebben gemeenten meer ruimte om keuzes te maken waar ze wel en niet op inzetten. Vanuit de wettelijke kaders staat benoemd dat gemeenten het moeten regelen, maar niet hoe ze het moeten regelen. Per definitie kan dit leiden tot grote verschillen tussen gemeenten.

² Zie ook: <https://www.nji.nl/preventief-jeugdbeleid/wet-en-regelgeving>.

³ <https://wetten.overheid.nl/BWBR0024705/2022-10-10#HoofdstukII>.

⁴ Zie hoofdstuk 2 van de Jeugdwet: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2022-08-01#Hoofdstuk2>.

4.3 Landelijke ontwikkelingen en onderzoek

Het versterken van de sociale basis staat hoog op de politieke agenda. Dit geldt ook voor preventieve voorzieningen voor jongeren, ouders of verzorgers. Een belangrijke belofte van de decentralisatie van de jeugdzorg in het sociaal domein was de mogelijkheid om lokaal allerlei preventieve voorzieningen te organiseren die het gebruik van maatwerkvoorzieningen zouden doen afnemen. Tot nu toe is deze belofte nog niet voldoende uitgekomen. Adviesbureau AEF (Andersson Elffers Felix) heeft in 2020 een rapport gepubliceerd waaruit bleek dat de uitgaven landelijk zowel op preventieve voorzieningen als op maatwerkvoorzieningen in de jeugdzorg zijn gestegen sinds 2015.

De stijgende kosten in de jeugdhulp leiden eveneens tot een grote financiële druk. Gemeenten zijn de afgelopen jaren geconfronteerd met grote tekorten in de jeugdhulp. Dit onderstreept het belang van effectieve preventieve voorzieningen voor jeugdigen, omdat deze voorzieningen laagdrempeliger, dichterbij huis en vaak goedkoper zijn dan maatwerkvoorzieningen.

Sturen en leren in de sociale basis

In september 2022 heeft Verwey-Jonker⁵ een onderzoek gepubliceerd naar de sociale basis in twaalf gemeenten. Welke keuzes hebben zij gemaakt in de sociale basis ten aanzien van sturen en verantwoorden? Uit hun rapport blijkt onder andere dat de sociale basis een diffuus begrip is en niet altijd wordt voorzien van een heldere definitie. Hierdoor ontstaan verschillende beelden en verwachtingen over de sociale basis tussen gemeenten en maatschappelijke partners.

Daarnaast wordt gesteld dat er nog veel gewerkt wordt met aannames en veronderstellingen over de effectiviteit van de sociale basis. Het gaat bijvoorbeeld over aannames over de effectiviteit, maar ook over de kosten ten opzichte van maatwerkvoorzieningen. Er valt nog veel te winnen door hier steviger gebruik te maken van een wetenschappelijke ondersteuning voor de beleidsuitgangspunten.

Het rapport behandelt tevens vier modellen om de sociale basis in te richten. Ieder model heeft voor- en nadelen. De uitdaging is om te onderzoeken welk van de vier modellen het beste past bij de lokale situatie en waarom. Het gaat over:

- Gecentraliseerd model
- Hiërarchisch model
- Consortiummodel
- Waaiermodel

Informatievoorziening en het stellen van kaders

Uit een onderzoek van Divosa naar rekenkameronderzoek in het sociaal domein komt duidelijk naar voren dat de informatievoorziening richting de raad vaak niet optimaal is⁶:

- Gemeenteraden formuleren onvoldoende concrete en meetbare doelstellingen en kaders. Dit komt door de complexiteit van het stelsel. Daarmee is er echter ook geen eenduidig zicht op de informatiebehoefte. Wanneer niet duidelijk is wat bereikt moet worden, is niet duidelijk wat er gemonitord moet worden en waarover het college van B&W moet rapporteren aan de raad.

5

https://www.verwey-jonker.nl/wp-content/uploads/2022/09/121500_Leren-sturen-en-verantwoorden-in-de-sociale-basis_WEB.pdf

⁶ [Rekenkamers over het sociaal domein](#)

- Veel gegevens die worden verzameld en gerapporteerd aan de raad zijn nog niet vertaald naar bruikbare informatie. Het ontbreekt veelal aan analyses en duiding om de geleverde informatie op waarde te kunnen schatten en te gebruiken voor de controlerende en kaderstellende rol.

4.4 Het voorliggende veld voor jeugdigen in Brummen

De gemeente Brummen heeft een uitgebreid netwerk aan voorliggende voorzieningen voor jeugdigen tussen de 0 en de 27 jaar. Hieronder volgt een korte opsomming van (een selectie uit) het aanbod van voorliggende voorzieningen. Dit is niet volledig, maar geeft wel een beeld van de aanwezige voorzieningen:

- Jeugdgezondheidszorg (0-18 jaar): de jeugdgezondheidszorg bestaat onder andere uit het consultatiebureau voor medische, verpleegkundige en pedagogische zorg. Voor kinderen vanaf de basisschoolleeftijd wordt een divers pakket aan voorliggende voorzieningen en activiteiten georganiseerd, zoals leefstijllessen op school of de verzuimspreekuren.
- Welzijnsactiviteiten: de welzijnsorganisatie biedt diverse activiteiten en voorzieningen voor jeugdigen in de gemeente Brummen. Zo is er een jongerencentrum (Talenthouse BASE), de uitreiking van de "Brummense Bikkel" en organiseert het jongerenwerk verschillende activiteiten afhankelijk van de vragen die spelen in de gemeente Brummen. Het jongerenwerk is actief aanwezig in de wijken om problemen vroegtijdig te signaleren en waar nodig jongeren perspectief te bieden. Het jongerenwerk vormt hiermee de voelspriet in de samenleving voor waar het (probleem)jongeren betreft. Dit hebben de onderzoekers ook zelf kunnen vaststellen tijdens een avond waarin is meegelopen met het jongerenwerk en de wijkagent (tijdens zogenaamde participerende observatie).
- Kinderopvang en vroeg- en voorschoolse educatie (VVE): voor de jongste kinderen zijn er verschillende locaties voor kinder- en peuteropvang in de gemeente Brummen. Ook wordt VVE aangeboden aan kinderen met (een verhoogd risico op) een achterstand.
- Team Voor Elkaar: Team Voor Elkaar is aanwezig voor alle vragen over hulp en ondersteuning van inwoners van de gemeente Brummen. Aan de hand van het leefringenmodel wordt beoordeeld welke oplossing het beste past bij de vraag. Eigen kracht, eigen verantwoordelijkheid en het sociale netwerk spelen hierbij een belangrijke rol. Team Voor Elkaar biedt daarnaast kortdurende cliëntondersteuning. In een aantal gesprekken (met een maximale doorlooptijd van zes maanden) worden inwoners geholpen richting zelfstandigheid en zelfredzaamheid.
- Huisartsen en POH-GGZ jeugd: de POH-GGZ jeugd biedt laagdrempelige hulp aan jeugdigen en/of ouders in de gemeente Brummen. In een groot deel van de gevallen kan de POH-GGZ jeugd via een aantal gesprekken al (een deel van) de hulpvraag oplossen. Indien er een maatwerkvoorziening nodig is, wordt in overleg met de huisarts verwezen of het Team Voor Elkaar ingeschakeld.
- Aansluiting tussen onderwijs en ondersteuning aan jeugdigen: op 4 basisscholen is een consulent van Team voor Elkaar een dagdeel aanwezig. Bij eventuele hulpvragen of zorgen worden direct de juiste contacten gelegd. Op alle middelbare scholen in de regio van het samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Zutphen en omstreken zijn jeugdhulpverleners actief vanuit het Onderwijszorgcentrum. Dit wordt mede gefinancierd vanuit de gemeente Brummen. Bij zorgen over een leerling uit de gemeente Brummen wordt indien nodig geschakeld met het Team Voor Elkaar.
- #Opladers: is veelvuldig genoemd tijdens de gesprekken. Het initiatief opereert vanuit de filosofie dat er een heel dorp nodig is om een kind op te voeden. Ouders komen hier in contact met andere ouders om vragen rondom opgroeien en opvoeden met elkaar te delen. Zo wordt gebouwd aan een krachtig (opvoed)netwerk.

- Maakplaats de Villa: dit is een plek voor alle kinderen om talenten te ontdekken en te ontplooiën. Dit gebeurt middels allerlei activiteiten, zoals koken, naaien, zagen, hutten bouwen, solderen en schilderen. Via psycho-sociale ondersteuning, de rustklas en een aandachtsplek kunnen jeugdigen die dit nodig hebben extra ondersteuning ontvangen.

Zoals gezegd gaat het hier alleen om een selectie van het aanbod. Deze selectie is gemaakt, omdat deze in de gesprekken en de bestudeerde documenten veelvuldig aan bod is gekomen. Tegelijkertijd zijn er nog allerlei andere voorzieningen te noemen die laagdrempelig bereikbaar zijn voor jeugdigen en ouders. Denk bijvoorbeeld aan de bibliotheek, kerken en (sport)verenigingen.

4.5 (Beleids)documenten voorliggende voorzieningen jeugdigen

In deze paragraaf komen de verschillende beleidsdocumenten aan bod die de gemeente Brummen heeft vastgesteld op het gebied van voorliggende voorzieningen voor jeugdigen. Het gaat om een selectie van de meest relevante (beleids)documenten voor de jeugdigen van 0-27 jaar.

Coalitieakkoord 2022-2026

In het coalitieakkoord komen verschillende facetten aan bod die raken aan preventie en voorliggende voorzieningen voor jeugd. Zo komen de thema's leefbaarheid, sociaal domein en vitaliteit van de samenleving door sport en cultuur aan bod. Er is specifieke aandacht voor jongerenwerk en sociale netwerken in de wijk⁷:

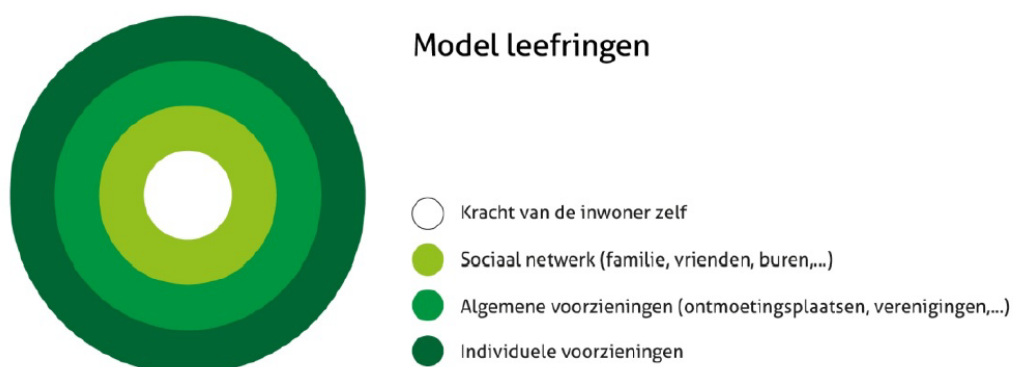
- Versterking jongerenwerk in de gemeente met bijzondere aandacht voor een (ontmoetings)plek in de kern Eerbeek.
- Versterking sociale netwerken in wijken door buurtwerk met een integrale aanpak. In lijn met spoor vijf van het ontwikkelplan inzetten op gebiedsgericht beleid waarin armoede, gezondheid en energietransitie in samenhang aandacht krijgen.

Cultuur en sport worden benoemd als instrumenten van een vitale samenleving. Zo draagt het bij aan het behouden én het bevorderen van sociale cohesie.

Integraal beleidskader drie decentralisaties gemeente Brummen

De visie op het Sociaal Domein uit 2013 beschrijft de ambities en uitgangspunten voor het sociaal domein sinds de decentralisaties. Uit de gesprekken blijkt dat de inhoud van dit beleidskader nog grotendeels actueel is. Het leefringenmodel speelt een centrale rol in het beleidsplan.

Figuur 2 Leefringenmodel

⁷ Zie pagina 10 van het coalitieakkoord Brummen 2022-2026.

Het model werkt van binnenuit naar buiten. Om te verkennen welke hulp en ondersteuning passend is, worden de verschillende leefringen doorlopen. Als eerste wordt onderzocht wat de inwoner zelf kan realiseren. Vervolgens wordt gekeken naar het sociale netwerk (leefring 2) en algemene voorzieningen (leefring 3). Individuele voorzieningen worden ingezet als de eerste drie leefringen onvoldoende leiden tot een oplossing. Bij situaties waar dat nodig is, kan direct een individuele voorziening ingezet worden (zonder dat eerst alle ringen worden doorlopen).

De algemene voorzieningen (leefring 3) zijn in dit onderzoek de voorliggende voorzieningen voor jeugdigen tussen de 0 en 27 jaar. De kaderstellende uitgangspunten uit het integrale beleidskader raken direct aan het organiseren van de derde leefring. Drie van de vier uitgangspunten hebben invloed op de voorliggende voorzieningen jeugd:

- *De eigen verantwoordelijkheid en kracht van inwoners staan centraal*
Dit uitgangspunt gaat bijvoorbeeld over het leveren van passende ondersteuning aan jeugdigen en ouders. Ouders zijn volgens het uitgangspunt primair verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kinderen.
- *Investeren in probleemoplossend vermogen van de samenleving*
Volgens het uitgangspunt zorgt meer aandacht voor preventieve voorzieningen voor het voorkomen van zwaardere ondersteuningsvormen. Dit zijn bijvoorbeeld voorzieningen die informele netwerken versterken en problemen vroegtijdig signaleren. Ook een goed inzicht en overzicht van de voorzieningen in de vorm van een sociale kaart worden hier benoemd.
- *Organiseren op de Brummense Schaal*
Waar dat mogelijk is worden voorzieningen lokaal georganiseerd. Alleen als het niet anders kan, wordt op regionale schaal geopereerd. Toegang tot zorg en ondersteuning dient dichtbij de inwoners van de gemeente Brummen aanwezig te zijn, bijvoorbeeld via ontmoetingsplekken voor alle leeftijdsgroepen.

'Naar een evenwichtig Sociaal Domein'

Eind 2020 heeft de gemeenteraad het rapport "Naar een evenwichtig Sociaal Domein" ontvangen. Dit rapport van Berenschot geeft verschillende handvatten om de kosten binnen het sociaal domein beheersbaar te krijgen (en te behouden). Hiervoor zijn onder andere bouwstenen opgesteld. Bouwsteen W5 luidt: "voorliggende voorzieningen strategischer en doelmatiger inzetten". Hoewel de bouwsteen officieel valt onder de Wmo, geldt deze bouwsteen voor het gehele sociaal domein.

Voor jeugdigen zijn specifiek twee bouwstenen relevant voor de voorliggende voorzieningen. Bouwsteen J1⁸: pilot Praktijkondersteuner Huisartsen (POH) jeugd bij alle huisartsen en J3: samenwerking met het onderwijs hebben voorliggend effect op jeugdigen en gezinnen.

Periodiek wordt de gemeenteraad op de hoogte gesteld van de voortgang op de verschillende bouwstenen. Zo zijn inmiddels vier voortgangsrapportages gedeeld met de gemeenteraad. Voor de voorliggende voorzieningen is vooral bouwsteen W5 een belangrijke. In meerdere gesprekken is aangegeven dat dit de kapstok is om in te zetten op voorliggende voorzieningen.

Preventief gezondheidsbeleid

Positieve gezondheid is het uitgangspunt van het gezondheidsbeleid. Het gezondheidsbeleid raakt aan verschillende thema's in het sociaal domein, waaronder begeleiding, dagbesteding, jeugdhulp, armoede, schulden en sport.

⁸ In de rapportage staat de bouwstenen J voor Jeugd en de W voor maatschappelijke ondersteuning.

Deze visie wordt onder andere geborgd in de werkwijze van het Team Voor Elkaar: "De integrale werkwijze van het Team Voor Elkaar sluit goed aan bij positieve gezondheid. In de opzet en werkwijze van het Team Voor Elkaar zijn welzijn, zorg en participatie in één multidisciplinair team ondergebracht. Daardoor komen in het Team Voor Elkaar de verschillende dimensies van positieve gezondheid al samen omdat vragen rondom werk, participatie, gezondheid, ondersteuning, jeugdzorg door het Team Voor Elkaar in samenhang worden bekeken⁹".

Preventieakkoord gemeente Brummen 2021-2023

Eén van de geprioriteerde thema's uit het preventieakkoord is gezond opgroeien. Jeugdigen moeten in gezondheid en veiligheid kunnen opgroeien en volwaardig kunnen meedoen aan de maatschappij. Hier vallen verschillende programma's onder:

- Kansrijke start
- BoekStart met een gezonde Twist
- Rookvrije speelplekken
- Van fruit na de wedstrijd naar een gezondere sportkantine
- Koken met een klein budget
- Gezonde leefstijl op school
- NIXzonderID
- Psychische gezondheid van jeugd en jongvolwassenen

In het preventieakkoord wordt nadrukkelijk de koppeling gemaakt tussen de psychische gezondheid en de coronapandemie. Het aandeel jongeren met psychische problemen is flink gestegen: van 29% in 2019 naar 44% in 2021. Dit leidt ertoe dat de psychische gezondheid van jeugdigen en jongvolwassenen tussen 2021 en 2023 extra aandacht krijgt.

Sport- en beweegakkoord Brummen 2020-2023

Sport wordt in de gemeente Brummen ingezet als instrument om gezondheid en (sociaal) welbevinden te bevorderen. Het is de ambitie om meer jongeren te laten voldoen aan de (landelijke) beweegnorm. Daarnaast krijgt de aansluiting tussen sport en het onderwijs nadrukkelijk aandacht.

Juridisch kader

De gemeente Brummen heeft in verschillende documenten het juridisch kader geregeld ten aanzien van voorliggende jeugdvoorzieningen. Voor individuen (jeugdigen en volwassenen) regelen de verordeningen Jeugdhulp en Maatschappelijke ondersteuning hun rechten wanneer ze aankloppen voor hulp of ondersteuning. Deze documenten zijn gericht op jeugdhulp en maatschappelijke ondersteuning en gaan met name over (de inzet van) maatwerkvoorzieningen. Ook zijn processtappen vastgelegd, bijvoorbeeld over de inhoud van de beschikking of de regels ten aanzien van persoonsgebonden budget. Voorliggende voorzieningen komen aan bod als één van de mogelijke oplossingen voor een hulpvraag. Dit wordt in deze documenten niet verder geconcretiseerd of toegelicht.

Organisaties die via een subsidie een bijdrage willen leveren vinden de vereisten voor een aanvraag in de subsidieverordening en in de algemene subsidieregelingen. Hierin staan de (procedurele) vereisten beschreven om aanspraak te kunnen maken op publieke middelen via een subsidie. Op inhoudelijk vlak is niet gespecificeerd waar organisaties aan moeten voldoen. Het is bijvoorbeeld niet duidelijk aan welke resultaten ze moeten bijdragen om aanspraak te maken op een subsidie.

⁹ Pagina 5 van de nota Positieve en Integrale gezondheid in Brummen.

H5 | Beleid en doelstellingen

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke doelstellingen zijn vastgesteld ten aanzien van voorliggende voorzieningen voor jeugdigen. Er wordt getoetst of deze doelstellingen voldoende zijn geoperationaliseerd in bijvoorbeeld indicatoren en meetinstrumenten. Allereerst wordt beschreven op welke wijze wordt gewerkt aan preventieve voorzieningen. Vervolgens komt het onderscheid tussen universele en selectieve preventieve zorg aan bod. Het hoofdstuk sluit af met de specifieke doelstellingen voor preventie. In dit hoofdstuk komen de volgende deelvragen aan bod.

Deelvragen	Normenkader
1. Op welke wijze wordt door de gemeente gewerkt aan de doelstelling om meer in te zetten op preventie?	<ul style="list-style-type: none">• Het beleidskader jeugd (en preventie) is vastgesteld en actueel.• De beoogde maatschappelijke effecten zijn expliciet benoemd.• Relaties met andere beleidsterreinen zijn expliciet benoemd en duidelijk gemaakt.• De raad heeft mee kunnen denken en beslissen in het kader van hun kaderstellende rol.
2. Wat wordt verstaan onder universele en selectieve preventieve zorg?	<i>Hiervoor bestaat in beginsel geen norm, dit moet blijken uit het onderzoek.</i>
3. Welke doelen voor preventie zijn benoemd?	<ul style="list-style-type: none">• De doelen zijn benoemd en SMART geformuleerd (of SMT).• Er is in kaart gebracht welke streefwaarden gerealiseerd dienen te worden.• Maatschappelijke instellingen en ketenpartners hebben mee kunnen denken vanuit hun adviseursrol in de totstandkoming van het beleid.• De doelen zijn vertaald naar concrete eisen voor voorliggende voorzieningen, bijvoorbeeld in een subsidieregeling of een programma van eisen.

5.1 Op welke wijze wordt door de gemeente gewerkt aan de doelstelling om meer in te zetten op preventie?

Het beleid op preventie krijgt in verschillende (beleids)documenten vorm. Het coalitieakkoord en het integrale beleidskader drie decentralisaties gemeente Brummen geven de overkoepelende ambities en doelstellingen weer voor voorliggende voorzieningen jeugd, terwijl het preventieakkoord, het integrale gezondheidsakkoord en de sport- en beweegvisie concreter invulling geven aan preventie in de gemeente Brummen.

Samenvatting antwoord op deelvraag 1

- Er is veel beleid, maar de samenhang tussen de beleidsdocumenten ontbreekt.
- De gemeenteraad stelt kaders, maar dit gebeurt vaak indirect op voorliggende voorzieningen jeugd.
- De gemeente Brummen hanteert een oplossingsgerichte werkwijze op het gebied van voorliggende voorzieningen. Maatschappelijke partners missen het 'structurele beeld'.

Er is veel beleid, maar de samenhang tussen de beleidsdocumenten ontbreekt

Het beleid op voorliggende voorzieningen jeugd en preventie is in verschillende (beleids)documenten geregeld. Tegelijkertijd ontbreekt de samenhang tussen al deze documenten. Het niveau en de periode van de verschillende documenten verschillen eveneens. Zo gaat het om coalitieakkoorden, een integraal beleidskader, beleidsdocumenten per thema en een preventieakkoord. Het integraal beleidskader sociaal domein stamt nog uit 2013, terwijl het preventieakkoord gaat over de periode tussen 2021 en 2023.

In de gesprekken wordt voornamelijk verwezen naar bouwsteen W5 uit de nota "Naar een evenwichtig Sociaal Domein" van Berenschot. Deze bouwsteen spreekt de ambitie uit dat de voorliggende voorzieningen strategischer en doelmatiger ingezet moeten worden. Dit wordt echter niet verder uitgewerkt in beleidsdoelstellingen.

De gemeenteraadsleden hebben aangegeven vooral indirect kaders te stellen voor (een deel van de) voorliggende voorzieningen voor jeugdigen. Zo wordt in het sport- en beweegakkoord ook verwezen naar (sport)verenigingen en meedoen door middel van sport. Dit is alleen 'slechts' een deel van de voorliggende voorzieningen voor jeugdigen en niet het totaalbeeld.

De gemeente Brummen hanteert een oplossingsgerichte werkwijze

In de gesprekken met maatschappelijke partners komt naar voren dat de werkwijze bij voorliggende voorzieningen jeugd nog een te ad hoc karakter heeft. Wanneer een specifiek probleem in Brummen of Eerbeek speelt, wordt actief meegedacht vanuit de gemeente om het probleem op te lossen. Het gaat bijvoorbeeld om het ontwikkelen van een specifieke training of voorziening waar op dat moment vraag naar is. Tegelijkertijd wordt het overkoepelende (structurele) beeld en beleid door een deel van de externe respondenten gemist. Dit leidt ertoe dat er vooral in veel verschillende 'eilandjes' gewerkt wordt. Het overkoepelend beeld is hierbij ingewikkeld te onderscheiden.

Deze bevinding komt overeen met de documentenstudie. Hoewel er veel beleidsstukken zijn vastgesteld op preventie en voorliggende voorzieningen jeugd is de verbinding tussen de documenten niet altijd duidelijk. Verder zijn de bestudeerde documenten in verschillende tijdsperiodes vastgesteld. Zo is de integrale beleidsnota over het sociaal domein vastgesteld in 2013, terwijl het preventieakkoord gaat over de periode 2021-2023. Respondenten geven aan dat er behoefte is aan een structureel verhaal op het gebied van voorliggende voorzieningen jeugd.

5.2 Wat wordt verstaan onder universele en selectieve preventieve zorg?

De Rekenkamercommissie is benieuwd naar de definitie van universele en selectieve preventie in de gemeente Brummen en in hoeverre dit wordt toegepast in het beleid.

Samenvatting antwoord op deelvraag 2

- De termen universele en selectieve preventie worden in de beleidsdocumenten niet expliciet teruggevonden.
- In de gemeente Brummen zijn desondanks veel voorbeelden van universele en selectieve preventie te vinden.

Universele preventie gaat over voorzieningen met een universele doelgroep. Het gaat bijvoorbeeld over voorlichting op scholen over leefstijl of het bezoek aan de jeugdverpleegkundige bij het consultatiebureau. Voor universele preventie geldt dat het een brede doelgroep betreft en wordt gegeven zonder dat hier een specifiek probleem of risico in het spel is.

Bij selectieve preventie is er een verhoogd risico bij een bepaalde doelgroep waar de preventieve voorziening zich op richt. Het gaat bijvoorbeeld over vroeg- en voorschoolse educatie voor peuters, maar ook over onderdelen van verslavingspreventie of het jongerenwerk. Een andere bekende vorm van selectieve preventie is de griepvaccinatie voor ouderen.

Hoewel het geen onderdeel is van de onderzoeksvraag is het goed om geïndiceerde en zorggerelateerde preventie te benoemen. Het gaat hier over problemen die al bestaan en waar interventies worden ingezet om te voorkomen dat het probleem verergert. De activiteit is hierin gericht op het individu, terwijl het bij universele en selectieve preventie gaat over collectieve preventie.

Figuur 3

De termen uit figuur 3 worden niet teruggevonden in de beleidsdocumenten. Ook in gesprekken met medewerkers van de gemeente Brummen én maatschappelijke partners worden deze verschillende definities van preventie niet herkend. Tegelijkertijd zijn in de gemeente Brummen de verschillende vormen van hulp wel degelijk te onderscheiden. Zo bieden de GGD en VÉrian allerlei vormen van universele preventie, bijvoorbeeld in leefstijllessen op school of het consultatiebureau. Diverse initiatieven richten zich specifiek op kinderen met een verhoogd risico op een bepaald probleem of achterstand, zoals kinderen met een VVE-indicatie.

5.3 Welke doelen voor preventie zijn benoemd?

In deze paragraaf wordt ingezoomd op de mate waarin de doelstellingen voldoende geconcretiseerd zijn.

Samenvattend antwoord op deelvraag 3

- De doelstellingen zijn onvoldoende geconcretiseerd met meetbare indicatoren en streefwaarden.
- De doelstellingen over de beleidsdoelstellingen zijn gefragmenteerd aanwezig.
- Het is onduidelijk of de doelstellingen zijn vertaald in concrete eisen aan maatschappelijke partners.

Eén van de belangrijkste bouwstenen voor de werkwijze op voorliggende voorzieningen jeugd is de bouwsteen W5: "voorliggende voorzieningen strategischer en doelmatiger inzetten". Uit de (beleids)documenten blijkt onvoldoende wat er precies wordt verstaan onder 'strategischer' en 'doelmatiger'. Om hier als gemeente voldoende op te kunnen sturen is het noodzakelijk dat deze termen geoperationaliseerd worden in concrete indicatoren en streefwaarden.

In de verschillende voortgangsrapportages aan de gemeenteraad over het Berenschot-rapport wordt per bouwsteen gerapporteerd op de voortgang. De voortgang op bouwsteen W5 is voornamelijk van kwalitatieve aard. Zo wordt in diverse voortgangsrapportages geschreven over het beter inzichtelijk maken van voorliggende voorzieningen en het opstarten van nieuwe projecten. Waar de voortgangsrapportages op een mooie wijze inzichtelijk maken wat de afgelopen periode heeft plaatsgevonden, ontbreekt nog de vertaling naar het maatschappelijk effect. Met andere woorden, in hoeverre is het voorliggende veld door de interventies van de gemeente Brummen en haar partners 'strategischer' en 'doelmatiger' geworden.

In het gezondheidsbeleid¹⁰ zijn doelstellingen én indicatoren benoemd. Het gaat hier over domeinoverstijgende doelstellingen die breder zijn dan alleen de doelgroep van dit onderzoek. Het gaat bijvoorbeeld over de doelstelling bij het thema "Mentaal Gezond en Vitaal": "We willen dat inwoners met psychische problematiek vroegtijdig passende zorg ontvangen". Er worden twee indicatoren benoemd bij dit doel:

- Afname van het aantal inwoners dat aangeeft dat eenzaamheid voorkomt in de gemeente Brummen.
- Meer mensen weten waar ze terecht kunnen met vragen over psychische problematiek, verslaving en middelengebruik.

Hoewel de streefwaarden ontbreken, zijn de doelstellingen wel geconcretiseerd in indicatoren. Het gezondheidsbeleid is tot stand gekomen in overleg met de maatschappelijke partners.

Uit de documentenanalyse blijkt dat de doelstellingen voor voorliggende voorzieningen voor jeugdigen tussen de 0 en 27 jaar in Brummen gefragmenteerd aanwezig zijn over verschillende beleidsdocumenten (zie ook paragraaf 5.1.). Daarnaast zijn de doelstellingen onvoldoende gespecificeerd of SMART gemaakt. Het concretiseren van doelstellingen geeft inzicht in de precieze betekenis van de doelstelling. Zo zorgt het operationaliseren van de bouwsteen W5 voor inzicht in de betekenis van het 'strategischer' en 'doelmatiger' organiseren van voorliggende voorzieningen.

Verder is het concretiseren van de doelstellingen een noodzakelijke stap om te toetsen of de gestelde doelstellingen ook daadwerkelijk worden bereikt. Zonder het meet- en toetsbaar te maken, ontbreekt de mogelijkheid om de voortgang te monitoren.

¹⁰ Zie pagina 17 van de Nota Positieve en Integrale Gezondheid in Brummen.

H6 | Organisatie

In dit hoofdstuk gaan we in op de manier waarop de gemeente Brummen de toegang tot hulp heeft georganiseerd. Bij de toegang tot hulp voor jeugdigen gaat het over de gemeentelijke toegang (Team Voor Elkaar), maar ook over andere plekken waar kinderen of ouders vragen kunnen stellen. Het gaat bijvoorbeeld over de huisarts, het consultatiebureau of school. In dit hoofdstuk komen de volgende deelvragen aan bod.

Deelvragen	
4. Hoe is de toegang geregeld en hoe ziet dat er in de toekomst uit?	<ul style="list-style-type: none">• In de beleidsregels en beleidskaders staat duidelijk uitgewerkt hoe de toegang georganiseerd is en welke ontwikkeling de toegang gaat doormaken.• Er zijn stukken (op de website) die jongeren en ouders informeren over het jeugdbeleid en de voorliggende voorzieningen.• Er is vanuit de toegangsteams actief informatie gedeeld met inwoners over jeugdhulp, de voorliggende voorzieningen, hoe men daarvoor een aanvraag kan doen, waar dit kan en wanneer men hiervoor in aanmerking komt.
5. Welke doelen en ambities zijn daarvoor geformuleerd en welke afwegingen zijn daarin gemaakt? En is hiervoor al een ontwikkeling in gang gezet?	<ul style="list-style-type: none">• Het jeugd- en preventiebeleid is vertaald naar uitvoeringsprogramma's of werkinstructies waarmee de toegang kan werken.• De doelen en ambities voor de toegang zijn tot stand gekomen met de betrokken medewerkers en ketenpartners.

6.1 Hoe is de toegang geregeld en hoe ziet dat er in de toekomst uit?

In de gemeente Brummen zijn er meerdere toegangswegen naar hulp. In deze rapportage maken we onderscheid tussen de gemeentelijke toegang, andere wettelijke verwijzers naar jeugdhulp én andere belangrijke vindplekken.

Samenvatting antwoord deelvraag 4

- De toegang voor jeugdigen is geregeld op meerdere plekken in de gemeente Brummen.
- Team Voor Elkaar, huisartsen, het onderwijs en de Jeugdgezondheidszorg zijn belangrijke vindplekken voor ondersteuningsvragen van jeugdigen.

Gemeentelijke Toegang

Team Voor Elkaar vormt de gemeentelijke toegang van Brummen. Inwoners van alle leeftijden kunnen hier terecht met vragen over zorg en ondersteuning, jeugd en gezin, werk en inkomen en mantelzorg en vrijwilligers. Het team opereert onder de vlag van de gemeente Brummen.

Team Voor Elkaar werkt aan de hand van het leefringenmodel (zie ook hoofdstuk 4 bij de beschrijving van het integraal beleidskader drie decentralisaties gemeente Brummen). Eigen verantwoordelijkheid staat centraal bij hulp en ondersteuning. Waar mogelijk draagt de inwoner (en dus ook jeugdigen en het gezin) zelf de verantwoordelijkheid voor zijn of haar eigen leven. Als inwoners bij het Team Voor Elkaar aankloppen met een vraag volgt een periode van vraagverheldering en -analyse. Op basis hiervan kiezen de consulenten van Team Voor Elkaar een passend vervolgtraject. Dit kan een maatwerkvoorziening zijn, maar ook een verwijzing naar het voorliggend veld of een combinatie van beide.

Consulenten van het Team Voor Elkaar bieden indien nodig kortdurende cliëntondersteuning aan. Met deze cliëntondersteuning worden inwoners met een aantal gesprekken in maximaal zes maanden ondersteund richting zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Tegelijkertijd bieden de consulenten geen andere vormen van ambulante ondersteuning aan.

Gedurende het traject bij Team Voor Elkaar hanteren de consulenten de procesregie. Bij meervoudige en/of complexe problematiek kan het Team Voor Elkaar ook de casusregie voeren. Casusregie heeft als doel om de verschillende vormen van inhoudelijke hulp goed op elkaar te laten aansluiten. Idealiter wordt de procesregie afgesloten, zodra een (door)verwijzing is gedaan, bijvoorbeeld naar een maatwerkvoorziening.

Ten tijde van het onderzoek was er nauwelijks een wachtlijst bij het Team Voor Elkaar. Sinds de zomer van 2022 is de wachtlijst iets opgelopen. De caseload is pittig, zowel in aantallen als in complexiteit. Verder hebben consulenten er last van als het op een andere plek in de keten spaak loopt. Als voorbeeld wordt grote drukte in de jeugdbescherming genoemd, waardoor er meer druk komt op het Team Voor Elkaar.

Huisartsen

Veel inwoners kiezen ervoor om hun hulpvraag te stellen bij de huisarts. Huisartsen hebben vanuit de Jeugdwet eveneens de mogelijkheid om te verwijzen naar jeugdhulp. Uiteraard hebben ze ook de mogelijkheid om ouders, verzorgers en/of kinderen te verwijzen naar voorliggende voorzieningen.

Sinds 2019 werkt een POH-GGZ jeugd in de gemeente Brummen. Alle huisartsen zijn hierbij aangesloten. Na een eerste inschatting van de huisarts kan deze ervoor kiezen om de POH-GGZ jeugd in te zetten, bijvoorbeeld bij opvoed- en opgroevragen. Deze functionaris heeft de mogelijkheid om de vraag te verhelderen en indien nodig een aantal begeleidende gesprekken te voeren. Veel van de hulpvragen worden op deze manier al weggenomen, zonder dat een verwijzing naar jeugdhulp nodig is. Mocht na een goede vraagverheldering alsnog een verwijzing nodig zijn naar een maatwerkvoorziening, dan is dat uiteraard mogelijk. De POH-GGZ jeugd biedt een brugfunctie voor samenwerking tussen de huisartsen, het Team Voor Elkaar en andere maatschappelijke partners. De huisartsen zijn inhoudelijk verantwoordelijk voor het werk van de POH-GGZ jeugd. De gemeente Brummen financiert de POH-GGZ jeugd. Het werkgeverschap ligt bij Huisartsen Organisatie Oost-Gelderland (HOOG).

Jeugdgezondheidszorg

Bijna alle kinderen in de gemeente Brummen komen in contact met de jeugdgezondheidszorg. Voor kinderen tot 4 jaar is het consultatiebureau op meerdere momenten in het leven van kinderen betrokken. Vérian voert deze hulp tot 4 jaar uit. Vanaf 4 jaar biedt de GGD gezondheidszorg aan jeugdigen. Jeugdartsen hebben wettelijk de mogelijkheid om te verwijzen naar jeugdhulp.

Dit maakt de jeugdgezondheidszorg naast een belangrijke vindplek ook een plek waar wordt verwezen naar jeugdhulp. De jeugdgezondheidszorg bestaat onder andere uit het consultatiebureau voor medische, verpleegkundige en pedagogische zorg. Voor kinderen vanaf de basisschoolleeftijd wordt een divers pakket aan voorliggende voorzieningen en activiteiten georganiseerd, zoals leefstijllessen op school of de verzuimspreekuren.

Onderwijs

De meeste kinderen gaan naar school. School is dan ook vaak een plek waar (hulp)vragen als eerste aan het licht komen. Het vormt daarom een belangrijke toegang tot (jeugd)hulp. In de gemeente Brummen is aan alle scholen van het primair onderwijs een contactpersoon vanuit het Team Voor Elkaar gekoppeld. Daarnaast is bij vier basisscholen een consulent een dagdeel in de week aanwezig op school. Bij zorgen van bijvoorbeeld een intern begeleider of een leraar kan vervolgens snel een passende oplossing worden ingezet.

In de gemeente Brummen zijn er geen middelbare scholen aanwezig. Veel Brummense jongeren gaan naar een middelbare school in Zutphen of Dieren. De gemeente Brummen is cofinancier (samen met andere gemeenten in de regio) van de gezinsgeneralisten van het Onderwijszorgcentrum (OZC) in Zutphen. In het onderwijszorgcentrum werken ambulante jeugdhulpverleners die gedetacheerd worden door jeugdhulpaanbieders in de regio. Zij zijn beschikbaar op school voor kortdurende begeleiding aan jeugdigen. Veel vragen worden zo al op school opgelost, zonder dat een verwijzing naar een maatwerkvoorziening nodig is. Ook spelen de jeugdhulpverleners een belangrijke schakelfunctie naar het Team Voor Elkaar.

6.2 Welke doelen en ambities zijn daarvoor geformuleerd en welke afwegingen zijn daarin gemaakt? En is hiervoor al een ontwikkeling in gang gezet?

Samenvatting antwoord deelvraag 5

- Er wordt bijgestuurd op basis van actuele ontwikkelingen, maar in het beleid is geen specifiek toekomstplan zichtbaar
- Er zijn concrete werkinstructies en -processen beschikbaar bij Team Voor Elkaar

Er zijn uit de documentenstudie, de interviews en de participerende observaties geen specifieke toekomstplannen voor de toegang te destilleren. Tegelijkertijd wordt natuurlijk wel bijgestuurd op basis van actuele ontwikkelingen, zoals het opplussen van de formatie bij het Team Voor Elkaar wat in paragraaf 6.1 staat beschreven. Ook zijn gesprekken gaande over de verlening van de (co)financiering van de jeugdhulpverleners op de middelbare scholen waar de gemeente Brummen aan meebetaald. Zo wordt (overeenkomstig het antwoord op deelvraag 1) vooral incrementeel gestuurd op basis van actuele vraagstukken in de gemeente Brummen.

Er zijn concrete werkinstructies en -processen beschikbaar bij Team Voor Elkaar

Team Voor Elkaar maakt gebruik van concrete werkinstructies. In een totaaloverzicht kunnen medewerkers van Team Voor Elkaar alle processtappen zien vanaf een aanmelding tot aan het inzetten van eventuele hulp. Vanuit het totaaloverzicht kan voor iedere processtap doorgelikt worden naar een document met aanvullende informatie en werkinstructies. Het gaat hier om tientallen documenten die ter ondersteuning aan de consulenten zijn opgesteld. Ook wordt er veel verwezen naar landelijk naslagwerk, bijvoorbeeld over het woonplaatsbeginsel.

H7 | Uitvoering

In dit hoofdstuk gaan we in op de uitvoering van voorliggende voorzieningen in de gemeente Brummen. Daarnaast komt de samenwerking tussen de gemeente Brummen, Team Voor Elkaar en voorliggende voorzieningen aan bod. Ook komt de route naar hulp voor jeugdigen aan bod. In dit hoofdstuk komen de volgende deelvragen aan bod.

Deelvragen	
6. Welke activiteiten worden ingezet om de doelstellingen te realiseren?	<ul style="list-style-type: none">• Er is een overzicht van alle activiteiten waarbij de gemeente betrokken is binnen het jeugdveld.• Er is een duidelijke sociale kaart waarop alle voorliggende voorzieningen zijn benoemd. Deze kaart is ook bekend bij alle partijen in het voorveld.
7. Hoe verloopt de samenwerking tussen de zorgverleners in de eerste lijn (huisartsen, Team Samenleving, voorveld)?	<ul style="list-style-type: none">• Er is nauwe samenwerking tussen de gemeentelijke toegang, huisartsen, jeugdartsen en voorliggende voorzieningen jeugd.• Er is sprake van een effectieve samenwerking tussen de gemeente en de maatschappelijke partners en professionals.
8. In hoeverre is het duidelijk dat de jeugd ook hulp zoekt als dat nodig is?	<ul style="list-style-type: none">• Uit interviews met professionals blijkt dat zij de juiste zorg hebben geboden/ontvangen die aansluit bij de behoefte van jongeren.• De gemeente heeft onderzoeken uitgevoerd dan wel geïnventariseerd waar de behoeften van de jeugd naar uitgaan.• De gemeente is bekend met de vindplaatsen (zoals op scholen en jeugdhonken) waar jongeren zich kunnen melden.• Professionals zijn aanwezig op vindplaatsen dichtbij de jongeren, bijvoorbeeld op school of in de wijk.

7.1 Welke activiteiten worden ingezet om de doelstellingen te realiseren?

De gemeente Brummen heeft een uitgebreid aanbod aan voorliggende voorzieningen. Zie voor een beschrijving van (een groot deel van) deze activiteiten ook paragraaf 4.4.

Samenvatting antwoord deelvraag 6

- Er zijn veel verschillende soorten voorliggende voorzieningen in de gemeente Brummen.
- Nog niet al deze voorzieningen zijn voldoende bekend bij maatschappelijke organisaties.
- De schaal van de gemeente Brummen maakt het ingewikkeld om bepaalde initiatieven specifiek voor de gemeente te organiseren.
- Eerbeek en Brummen hebben ieder een eigen behoefte ten aanzien van voorliggende voorzieningen voor jeugdigen.

Uit veel van de gesprekken blijkt dat het overzicht van voorliggende voorzieningen jeugd nog niet bij iedereen voldoende duidelijk is. Tegelijkertijd is hierop gerapporteerd in de voortgangsrapportages "implementatie naar een evenwichtig sociaal domein".

In de laatste rapportage (september 2022) staat beschreven: "Er heeft een verkenning plaatsgevonden over de vraag 'hoe kunnen we een overzicht van alle algemene voorzieningen voor zowel de inwoners, externe partners als het Team Voor Elkaar toegankelijk maken?'. Ook is de vraag gesteld of een digitaal algemeen toegankelijk portaal kan bijdragen. Een enquête via het inwonerspanel Brummen Spreekt heeft als resultaat opgeleverd dat inwoners geen behoefte hebben aan en meerwaarde zien in een digitaal portaal [als een aanvullende bron]. De bestaande informatiekanaalen bieden voldoende en adequate informatie" (Vierde Voortgangsrapportage, pagina 38).

Dit beeld over het overzicht van voorliggende voorzieningen jeugd wordt niet gedeeld door alle maatschappelijke partners. Sommige partijen spreken uit dat het moeilijk is om een goed overzicht te hebben van de aanwezige voorliggende voorzieningen jeugd, terwijl dit wel een meerwaarde zou zijn. Op www.digitale-sociale-kaart.nl staat de gemeente Brummen ook opgenomen. Tegelijkertijd geeft dit geen volledig overzicht van de beschikbare voorzieningen. Zo zijn lokale initiatieven niet te vinden via deze website.

De geïnterviewden geven aan dat er al een uitgebreid aanbod is aan voorliggende voorzieningen voor jeugdigen. Op basis van actuele vragen die leven wordt het veld nog regelmatig uitgebreid met nieuwe initiatieven. Zo is regelmatig het organiseren van een KIES-training (Kinderen In Een Scheiding) genoemd als een ontbrekende voorziening. Eén van de respondenten geeft aan dat er nog wel eens te snel overgegaan wordt tot het opzetten van een nieuwe voorziening terwijl dit dan in de praktijk helemaal niet nodig blijkt. Zo is in het verleden een KIES-training opgezet die vervolgens niet voldoende gebruikt werd. Het is een aandachtspunt voor de gemeente Brummen om eerst goed inzichtelijk te maken wat de behoefte is aan een bepaalde voorziening voordat deze daadwerkelijk wordt opgezet. De schaal van Brummen wordt hier ook regelmatig benoemd als onderliggende oorzaak dat voorzieningen niet voldoende gevuld worden.

#Opladers komt in veel gesprekken aan bod als een waardevol initiatief. De overgang van 18- naar 18+ behoeft meer aandacht. Als voorbeeld wordt een 'herstelcentrum' voor jongvolwassenen genoemd. Hier zouden jongvolwassenen terechtkunnen in hun weg naar zelfstandigheid, bijvoorbeeld door ook te kijken naar beroepsontwikkeling. Meerdere respondenten beschrijven het ingewikkelde karakter van de overgang van 18- naar 18+, ook vanwege de verschillende wettelijke kaders.

Brummen en Eerbeek

In veel van de gesprekken wordt het verschil genoemd tussen Brummen en Eerbeek. De papierindustrie van Eerbeek gaat terug tot in de zeventiende eeuw. De papierindustrie heeft ervoor gezorgd dat relatief veel arbeidsmigranten zich hebben gevestigd in Eerbeek. Op dit moment kent Eerbeek onder andere een Italiaanse, Turkse en Molukse gemeenschap. In diverse gesprekken met maatschappelijke partners komt het verschil tussen Eerbeek en Brummen terug. Er wordt al tijdens gesprekken over het opzetten van een jongerencentrum in Eerbeek. Ten tijde van dit onderzoek is er nog geen uitsluitel of dit jongerencentrum er gaat komen.

Eerbeek heeft een unieke doelgroep met eigen hulpvragen. Een aantal van de voorliggende voorzieningen aan jeugdigen is vooral nog gericht op Brummen en in mindere mate op Eerbeek. Een aantal respondenten geeft daarom aan dat sommige voorzieningen in Brummen ook goed zouden passen in Eerbeek. 'Het ontbreken van' een jongerencentrum voor Eerbeek is hier een voorbeeld van.

7.2 Hoe verloopt de samenwerking tussen de professionals in de eerste lijn?

Bij deze deelvraag wordt onderscheid gemaakt tussen de samenwerking tussen de gemeente Brummen en maatschappelijke partners en maatschappelijke partners onderling.

Samenvatting antwoord deelvraag 7

- De samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en de gemeente Brummen verloopt goed.
- In de samenwerking tussen Team Voor Elkaar en andere maatschappelijke organisaties is er ruimte voor verbetering.

De samenwerking met de gemeente Brummen verloopt goed

De samenwerking met de gemeente Brummen wordt door veel samenwerkende organisaties bestempeld als goed. Medewerkers van de gemeente zijn doorgaans bereid om mee te denken zodra er een vraag is vanuit het voorliggend veld. Het kan hier bijvoorbeeld gaan over het opzetten van een nieuwe voorliggende voorziening. Zoals gezegd in paragraaf 5.1 richt de samenwerking zich met name op actuele vraagstukken. Er is in de samenwerking minder aandacht voor ambities, visies en doelstellingen.

Een aantal partijen geeft aan dat het goed zou zijn om opnieuw met elkaar om tafel te gaan om de ambities en doelstellingen voor voorliggende voorzieningen aan jeugdigen op te stellen. Bij het proces voor de totstandkoming van de integrale beleidsnota sociaal domein (2013) is een uitvoerig participatief traject doorlopen, wat door veel maatschappelijke partners als prettig werd ervaren, zo prettig dat het negen jaar later nog steeds op hun netvlies stond.

Ook vanuit de gemeente Brummen wordt de samenwerking met maatschappelijke partners als positief ervaren. Er zijn korte lijnen en daardoor weten professionals elkaar goed te vinden. Er zijn allerlei overlegmomenten waarbij de gemeente met maatschappelijke partners in gesprek gaat. Veel van deze overleggen raken aan het thema voorliggende voorzieningen voor jeugdigen. Zo is er twee keer per jaar overleg met de huisartsen, wordt regelmatig met het onderwijs gesproken op bestuurlijk niveau en ook op tactisch niveau vindt overleg plaats. Het gaat op tactisch niveau bijvoorbeeld over de financiering van de inzet van de gezinsgeneralisten van het onderwijszorgcentrum (OZC) in Zutphen (zie ook paragraaf 6.1).

Er is ruimte voor verbetering in de samenwerking met Team Voor Elkaar

In de gemeente Brummen zijn de lijnen kort. Meerdere geïnterviewde geven aan dat ze een andere professional snel kunnen vinden als dit nodig is. Vaak hebben betrokkenen van elkaar het directe telefoonnummer, waardoor het contact snel is gelegd.

Team Voor Elkaar speelt een centrale rol in de samenwerking tussen de voorliggende voorzieningen. Wanneer een verwijzing naar een maatwerkvoorziening nodig is, zijn zij immers (één van) de aangewezen partij(en). De samenwerking met Team Voor Elkaar wordt wisselend ervaren. Alle respondenten benoemen de grote betrokkenheid van de medewerkers bij Team Voor Elkaar. Tegelijkertijd is er (op sommige momenten) sprake van een wachtlijst. Dit kan ertoe leiden dat partijen ervoor kiezen om contact te zoeken met een andere organisatie of professional, waar ze eerder hulp van ontvangen hebben.

Ook wordt in een deel van de gesprekken genoemd dat er relatief veel personele wisselingen zijn. Om goed samen te werken is het belangrijk dat je elkaar kent en weet waarvoor je bij elkaar terecht kunt. Bij (relatief veel) personele wisselingen is het opbouwen van dit type relatie een uitdaging. Een ander aspect van het elkaar kennen dat in de gesprekken regelmatig aan bod komt, is het hebben van een gedeelde werkplek. Door elkaar gemakkelijk te kunnen aanspreken vanwege een nabije werkplek, ontstaat sneller een effectieve samenwerking.

Er is ruimte voor verbetering in de terugkoppeling van casuïstiek tussen Team Voor Elkaar en andere partijen. Samenwerkingspartners willen wanneer zij een casus overdragen, doorgaans graag op de hoogte blijven van de voortgang. In het verleden ging dit onvoldoende, maar hier is de afgelopen jaren veel in verbeterd. De inzet van de POH-GGZ jeugd heeft bijvoorbeeld (naast alle inhoudelijke voordelen) geleid tot een brugfunctie tussen huisartsen en voorliggende voorzieningen. Daarnaast zijn met andere vakgebieden, waaronder de jeugdgezondheidszorg, afspraken gemaakt over de wijze van terugkoppeling tussen de jeugdgezondheidszorg en Team Voor Elkaar. Dit type afspraken draagt bij aan een goede samenwerking.

7.3 In hoeverre is het duidelijk dat de jeugd ook hulp zoekt als dat nodig is?

Het is ingewikkeld om met zekerheid te stellen dat alle jongeren en doelgroepen goed in beeld zijn. Bij het beantwoorden van deze deelvraag is vooral gekeken naar een aantal criteria die de kans vergroten dat er zoveel mogelijk kinderen goed in beeld zijn, zodat de juiste hulp geboden kan worden. Dit wordt opgebouwd aan de hand van het inzicht in op- en afschalen, het aansluiten bij de behoefte van jongeren op het gebied van hulp en ondersteuning en de aansluiting met de vindplaatsen.

Samenvatting antwoord deelvraag 8

- De mogelijkheden om op en af te schalen zijn niet structureel in beeld.
- Professionals sluiten aan bij de hulpvraag van jongeren.
- De gemeente Brummen is goed aangesloten op de vindplaatsen.

Mogelijkheden van op- en afschalen zijn niet structureel in zicht

Als voorliggende voorzieningen voor jeugdigen goed zijn ingericht, zijn er voldoende mogelijkheden om af te schalen. Afschalen betekent dat een lichtere voorziening wordt ingezet als hulp aan een inwoner. Het kan bijvoorbeeld zijn dat na enige tijd een maatwerkvoorziening niet langer nodig is, maar een passende voorliggende voorziening een uitkomst biedt.

Op dit moment is het overzicht aan voorliggende voorzieningen niet voldoende in beeld. Dit overzicht kan bijdragen aan de mogelijkheden van bijvoorbeeld het onderwijs, het jongerenwerk en de jeugdgezondheidszorg om jeugdigen in contact te brengen met voorliggende voorzieningen.

Professionals sluiten aan bij de hulpvraag van jongeren

Uit de gesprekken met allerlei professionals blijkt dat de hulpvraag van de inwoner leidend is om te bepalen of een voorliggende voorziening passend is. In de werkwijze van Team Voor Elkaar zit het leefringenmodel vervlochten, waarbij voorliggende voorzieningen voor jeugdigen tot de derde leefring behoren (namelijk: algemene voorzieningen zoals ontmoetingsplaatsen, verenigingen). Alle gesproken professionals en organisaties zetten alleen een maatwerkvoorziening in als dit echt nodig is. Er wordt hierbij altijd gekeken of er een voorliggende voorziening is die als alternatief ingezet kan worden.

De gemeente Brummen sluit goed aan op de vindplaatsen

Om te zorgen dat hulpvragen aan het licht komen, is het belangrijk om goed aan te sluiten bij de vindplaatsen. Het gaat hier bijvoorbeeld over het consultatiebureau, het onderwijs en op straat. Team Voor Elkaar doet dit bijvoorbeeld door aan iedere basisschool een contactpersoon te koppelen en op vier scholen een dagdeel aanwezig te zijn. Eventuele vragen van leerlingen, leraren of intern begeleiders kunnen zo snel opgepakt worden. In paragraaf 6.1 zijn de vindplaatsen nadrukkelijk aan bod gekomen.

De gemeente Brummen sluit op verschillende manieren aan bij de vindplaatsen. Soms doet de gemeente dit zelf, bijvoorbeeld via de gemeentelijke toegang bij het onderwijs. Op andere momenten ontvangen andere organisaties hiervoor een opdracht. Zo zorgt het jongerenwerk ervoor dat ze aanwezig zijn in de wijken, ook om problemen, uitdagingen of inspirerende ideeën te signaleren. De POH-GGZ jeugd werkt vanuit de huisartsen en is zo laagdrempelig aanwezig om vragen te beantwoorden, te verhelderen of begeleiding te bieden. Ook op middelbare scholen zijn jeugdhulpverleners aanwezig voor de jongeren van de gemeente Brummen. Samenvattend heeft de gemeente Brummen de aansluiting met de vindplaatsen goed georganiseerd.

H8 | Resultaten en ervaren effecten

In dit hoofdstuk beschrijven we welke resultaten door de gemeente worden behaald en hoeverre deze in beeld zijn gebracht. Ook gaan we kort in op de ervaring van jongeren en ervaringsdeskundigen met het gevoerde beleid. Hiervoor hebben we participierend onderzoek gedaan. In dit hoofdstuk gaan we in op de volgende deelvragen.

Deelvragen	Normen
9. Op welke wijze wordt de voortgang gemonitord en welke effecten zijn al behaald?	<ul style="list-style-type: none">• De prestaties van de gemeente zijn inzichtelijk gemaakt en in lijn met de geformuleerde streefwaarden en doelen.• Er is sprake van een monitoringssystematiek.
10. Welke ervaring hebben jongeren met het gevoerde beleid en de uitvoering? Zijn de voorzieningen op hun behoefte afgestemd?	<ul style="list-style-type: none">• Er wordt passende zorg geboden en de tevredenheid hierover wordt gemonitord.• Er zijn cliëntervarings-/of behoefteonderzoeken gehouden zoals bepaald is door VWS.• Er worden gericht voorzieningen of preventie ingezet om recidive te voorkomen, met gebruikmaking van verschillende zorgproducten.

8.1 Op welke wijze wordt de voortgang gemonitord en welke effecten zijn behaald?

Voor de beantwoording van deze deelvraag is in de eerste plaats gekeken naar de beschikbare informatie in de P&C-documenten. In de jaarrekening worden een aantal beleidsindicatoren benoemd. Hierbij wordt een overzicht gegeven van informatie over de afgelopen jaren. Het gaat bijvoorbeeld over het percentage werkloze jongeren tussen de 16 tot en met 22 jaar en over jongeren met jeugdhulp. Ook wordt het percentage kinderen genoemd dat gebruikmaakt van peuteropvang. Hierbij wordt geen nadrukkelijke koppeling gemaakt met de doelstellingen van de gemeente Brummen.

Samenvatting antwoord deelvraag 9

- De voortgangsrapportages geven inzicht in de stand van zaken in het sociaal domein. De nadruk van deze rapportages ligt op financiële ontwikkelingen én ontwikkelingen in het gebruik van maatwerkvoorzieningen.
- Er wordt nog te weinig verbinding gelegd tussen de monitoringsgegevens en de doelstellingen van de gemeente Brummen voor voorliggende voorzieningen jeugd.
- Maatschappelijke partners reflecteren uitgebreid op hun activiteiten, maar de koppeling met doelstellingen ontbreekt.

Voortgangsrapportages geven inzicht in de stand van zaken

De gemeenteraad ontvangt periodiek een voortgangsrapportage over de implementatie van het rapport "Naar een evenwichtig sociaal domein". Deze rapportage biedt inzicht in de financiële stand van zaken in het sociaal domein. Daarnaast wordt op de verschillende bouwstenen uit het rapport de voortgang gemeld. Hierbij wordt een combinatie van kwalitatieve en kwantitatieve gegevens getoond. De monitor bevat een rijke hoeveelheid informatie over het gebruik van voorzieningen.

Ook komen instroom, uitstroom en leeftijdsopbouw aan bod. Het valt op dat niet nadrukkelijk een koppeling wordt gemaakt met de doelstellingen van de gemeente Brummen. Los van de beschrijving wat er gebeurt in de aantallen is het belangrijk om de vraag te beantwoorden: wat betekenen deze (cijfermatige) ontwikkelingen voor het wel of niet behalen van onze doelstellingen op het gebied van voorliggende voorzieningen?

Voor voorliggende voorzieningen jeugd is bouwsteen W5 "voorliggende voorzieningen strategischer en doelmatiger inzetten" relevant. In de vierde voortgangsrapportage over de implementatie van het rapport "Naar een evenwichtig Sociaal Domein" wordt uitgebreid gereflecteerd op de voortgang op bouwsteen W5. Het gaat bijvoorbeeld over het wel of niet inzichtelijk maken van een overzicht op voorliggende voorzieningen en het aanscherpen van de afspraken met Stichting Welzijn Brummen. Het is (net zoals bij de gepresenteerde cijfers) onduidelijk in hoeverre de ingezette acties hebben geleid tot het gewenste resultaat. Met andere woorden, de verbinding met de doelstellingen wordt onvoldoende gelegd. De voortgangsrapportage kondigt aan dat er een participatief traject gestart wordt om tot een beleidskader algemene en preventieve voorzieningen sociaal domein te komen.

Er zijn voldoende handvatten om concrete resultaten te benoemen. Zo worden bij de POH-GGZ jeugd (bouwsteen J1) concrete projectresultaten benoemd, ook in relatie tot Team Voor Elkaar. In het informatie- en communicatieplan implementatie "Naar een evenwichtig Sociaal Domein" staat dat in 2021 15% van de afgeronde/verwezen trajecten door de POH-GGZ jeugd naar Team Voor Elkaar verwezen moet zijn. In 2022 stijgt dit percentage naar 20%. Op deze aantallen wordt structureel gereflecteerd in de voortgangsrapportages.

De resultaten van de POH-GGZ jeugd zijn in beeld gebracht door ProScoop. De POH-GGZ jeugd is erg effectief gebleken in de gemeente Brummen. In meer dan de helft (57% in totaal) van de casussen lukt het de POH-GGZ jeugd om de hulpvraag zelfstandig op te lossen, bijvoorbeeld door middel van een aantal gesprekken. Hierdoor zijn aanzienlijk minder verwijzingen nodig naar maatwerkvoorzieningen. Als er geen POH-GGZ jeugd was geweest, had ongeveer 60% van de aanmeldingen van jeugdigen direct geleid tot een verwijzing naar de Basis of Specialistische GGZ. Waar nodig zoekt de POH-GGZ jeugd contact met andere organisaties, waaronder het Team Voor Elkaar. Gedurende de jaren laat dit een stabiel beeld zien met ongeveer 7% van de casussen die worden verwezen naar het Team Voor Elkaar.

Maatschappelijke partners reflecteren uitgebreid op hun activiteiten, maar de koppeling met doelstellingen ontbreekt

Organisaties die middelen ontvangen voor het organiseren van voorliggende voorzieningen, bijvoorbeeld via een overeenkomst of subsidie, leveren een verantwoording aan hoe deze middelen zijn besteed. Voor subsidies geldt dat na het indienen van de verantwoording de subsidie wordt vastgesteld. Afhankelijk van de kwaliteit van de verantwoording wordt de subsidie vastgesteld op het gesubsidieerde bedrag of lager dan het gesubsidieerde bedrag. De gemeente Brummen heeft een duidelijk overzicht van vastgestelde subsidiebedragen per jaar. Hierin wordt duidelijk beschreven of alle activiteiten conform subsidieverlening zijn uitgevoerd of niet.

In de gemeente Brummen is een traject gaande om duidelijker in beeld te brengen welke resultaten van maatschappelijke partners worden verwacht. Zo zijn Stichting Welzijn Brummen en de gemeente Brummen in gesprek over de resultaatafspraken voor 2023. In vergelijking met voorgaande jaren worden de maatschappelijke resultaten scherper geformuleerd.

Het benoemen van scherpe doelstellingen/resultaten is een noodzakelijke voorwaarde om ook scherp te kunnen verantwoorden.

Het feit dat de doelstellingen/resultaten onvoldoende scherp zijn geformuleerd is terug te zien in de verantwoordingen van gesubsidieerde partijen¹¹. Er wordt uitgebreid gereflecteerd op de georganiseerde activiteiten, maar de aansluiting met de doelstellingen van de gemeente Brummen ontbreekt. Het is belangrijk om te benoemen dat dit een gezamenlijke verantwoordelijkheid is van de gemeente Brummen en de maatschappelijke partners. Alleen in het samenspel tussen subsidie- of opdrachtverstrekker en ontvanger is het mogelijk om scherpe resultaten af te spreken en hier ook over te verantwoorden. Een combinatie van 'tellen' en 'vertellen' geeft veelal het beste weer in hoeverre een maatschappelijke doelstelling is gerealiseerd.

De uitgaven ten aanzien van voorliggende voorzieningen jeugd worden nog op een hoog abstractieniveau verzameld

Hoewel het geen separate deelvraag was, is doelmatigheid wel onderdeel van de hoofdvraag. Daarom is er een uitvraag gedaan bij de organisatie naar de uitgaven van de afgelopen jaren op het gebied van voorliggende voorzieningen voor jeugdigen. Uit onderstaand overzicht valt op te maken dat de uitgaven alleen op een hoog abstractieniveau inzichtelijk zijn. Hiermee is het lastig om (bij) te sturen. Wel valt er uiteraard via de verschillende subsidies bij te sturen op de individuele organisaties, maar een overkoepelend beeld ontbreekt. Daarmee is het leggen van bijvoorbeeld een correlatie tussen de inzet van voorliggende voorzieningen en de afname van het aantal maatwerkvoorzieningen lastig.

	2019		2020		2021		2022
Bedragen x 1000	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
Samenkracht en burgerparticipatie	1.633	1.505	1.631	1.518	1.739	1.549	1.552
Wijkteams	1.055	1.144	1.082	1.283	1.554	1.607	1.631
Maatwerkdienstverlening 18-	4.311	4.761	4.296	4.483	4.577	5.243	5.134
Geëscaleerde zorg 18-	354	150	790	462	566	470	543

Bovengenoemde taakvelden geven de financiële verhoudingen weer tussen voorliggende voorzieningen en maatwerkvoorzieningen. Bij elkaar opgeteld wordt ruim € 3 miljoen geïnvesteerd in het voorliggende veld (hier valt zowel de gemeentelijke toegang als de voorliggende voorzieningen aan jeugdigen onder. Let op: hier zitten ook voorliggende voorzieningen voor volwassenen bij). Voor maatwerkvoorzieningen is in 2022 in het kader van de Jeugdwet ruim € 5,5 miljoen begroot.

¹¹ Voor dit onderzoek is er geen uitgebreid onderzoek gedaan naar het subsidiebeleid, dan wel de subsidiedossiers. Er is alleen gekeken naar de verantwoording van een aantal organisaties uit het voorveld en de gemeentelijke doelen op voorliggende voorzieningen jeugd.

8.2 Welke ervaring hebben jongeren met het gevoerde beleid en de uitvoering? Zijn de voorzieningen op hun behoefte afgestemd?

Samenvatting antwoord deelvraag 10

- Het cliëntervaringsonderzoek geeft een positief beeld, maar is jaren geleden uitgevoerd.
- De gemeente Brummen kan de behoefte van jongeren in het voorliggend veld nog beter in kaart brengen.

Cliëntervaringsonderzoek geeft een positief beeld, maar is jaren geleden uitgevoerd

Gemeenten zijn verplicht om jaarlijks een cliëntervaringsonderzoek uit te voeren voor Jeugd en Wmo. Het laatste cliëntervaringsonderzoek in Brummen gaat over het jaar 2019. De onderzoeken over 2020 en 2021 zijn (nog) niet uitgevoerd. Uit het onderzoek van 2019 komt naar voren dat 72% van de jongeren en ouders de weg naar hulp en ondersteuning weet te vinden als ze een hulpvraag hebben. Dit percentage is vergelijkbaar met de referentiegroep. In 2018 antwoordde nog 70% dat ze snel geholpen werden, terwijl dit in 2019 is gedaald naar 52%. Een groot deel van de jongeren geeft aan dat zij goed geholpen zijn (74%). Kanttekening bij een deel van deze cijfers is dat het vooral gaat over jeugdzorg en niet perse over voorliggende voorzieningen. Daarnaast was de respons van het cliëntervaringsonderzoek 2019 zeer laag (7,8%).

Verder zijn er nauwelijks klachten en bezwaren ingediend onder de noemer van de Jeugdwet:

	2019	2020	2021
Klachten	2 (informeel afgehandeld)	0	0
Bezwaren	0	1 (kennelijk niet-ontvankelijk)	0

De gemeente Brummen kan de behoefte van jongeren nog beter in kaart brengen

Vragen vanuit jongeren komen op dit moment vooral via professionals bij de gemeente Brummen terecht. Een aantal betrokkenen stelt dat nog weinig direct met jongeren wordt gesproken over hun behoefte aan voorliggende voorzieningen. Het is belangrijk om te benoemen dat deze behoefte niet alleen gaat over hulpvragen, maar ook kan gaan over een leuke dagactiviteit of feest. Door de behoefte van jongeren goed in beeld te brengen (bijvoorbeeld ook in Eerbeek én Brummen) kan de gemeente het voorliggend veld op zo'n manier doorontwikkelen dat het goed aansluit bij de wensen van de doelgroep. Dit sluit aan bij de eerder beschreven bouwsteen W5. Er zijn allerlei rapportages beschikbaar die de gemeente Brummen hiervoor kan gebruiken. Zo maakt de GGD rapportages over de (ervaren) gezondheid van jeugdigen, is per gemeente veel informatie inzichtelijk over de bevolkingsontwikkeling (onder andere via statline) en staat in de verantwoordingen van gesubsidieerde partners veel informatie over de voorliggende voorzieningen aan jeugdigen.

H9 | Evaluatie en verantwoording

In dit hoofdstuk beschrijven we op welke manier de evaluatie en de verantwoording wordt afgelegd aan de gemeenteraad. Daarbij gaan we ook in op de vraag of de raad met de huidige informatievoorziening heeft kunnen sturen en ook heeft gestuurd. In dit hoofdstuk komen de volgende deelvragen aan bod.

Deelvragen	Normen
11. Hoe wordt de gemeenteraad over de voortgang (van het beleid) geïnformeerd en op welke wijze wordt de informatie behandeld?	<ul style="list-style-type: none">• Er is sprake van eenduidige en structurele monitoringssystematiek die ook informatie kan opleveren voor de raad. De informatievoorziening aan de gemeenteraad is tijdig (er kan nog iets met de informatie worden gedaan).• De informatievoorziening aan de gemeenteraad is juist (de informatie kent geen fouten en is betrouwbaar).• De informatievoorziening aan de gemeenteraad is volledig.• De informatievoorziening aan de gemeenteraad is begrijpelijk (de informatie is geen verzameling van losse data, maar voorzien van analyses en duiding).• De informatie wordt op een toepasselijke wijze behandeld (in lijn met de behoefte van de raad).• Er worden regelmatig werkbezoeken of raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd met partijen uit het voorveld.
12. Op welke wijze kan de gemeenteraad grip krijgen en regie voeren op het gebied van jeugdbeleid? Welke instrumenten zijn er, aan welke knoppen kan gedraaid worden en heeft de raad dit ook gedaan?	<i>Hiervoor bestaat in beginsel geen norm, dit moet uit het onderzoek blijken.</i>

9.1 Hoe wordt de gemeenteraad over de voortgang geïnformeerd en op welke wijze wordt informatie behandeld?

Samenvatting antwoord deelvraag 11

- Raadsleden ervaren de informatievoorziening als onvoldoende. Tegelijkertijd hebben raadsleden hier zelf nog onvoldoende een rol in gepakt.
- De focus heeft de afgelopen jaren gelegen op financiële ontwikkelingen en ontwikkelingen in het gebruik van maatwerkvoorzieningen.
- Het aantal werkbezoeken vanuit de gemeenteraad is laag.

Sinds het rapport "Naar een evenwichtig Sociaal Domein" is gepresenteerd aan de gemeenteraad wordt een structurele monitoring en verantwoordingscyclus gehanteerd. Door middel van voortgangsrapportages wordt de gemeenteraad op de hoogte gehouden van de financiële en inhoudelijke ontwikkelingen in het sociaal domein. Per bouwsteen wordt de voortgang besproken en in hoeverre de projectresultaten zijn gerealiseerd. Sinds het rapport is gedeeld met de gemeenteraad zijn er vier voortgangsrapportages gedeeld. De laatste voortgangsrapportage gaat over de periode tussen 1 januari 2022 en 31 augustus 2022.

De voortgangsrapportages gaan over meer dan alleen voorliggende voorzieningen jeugd. De focus van de voortgangsrapportages ligt op gebruik van specialistische voorzieningen en de financiële ontwikkelingen die hierbij passen.

Uit de gesprekken blijkt dat de voortgangsrapportages niet leiden tot grote discussie in de gemeenteraad. Voorheen werden de voortgangsrapportages ieder kwartaal aangeboden, maar inmiddels is in overleg met de werkgroep sociaal domein afgesproken om één keer per half jaar de voortgangsrapportage te delen met de gemeenteraad. Het aantal moties en amendementen op voorliggende voorzieningen jeugd ligt eveneens laag.

Raadsleden ervaren de informatievoorziening als onvoldoende

De informatievoorziening wordt door gemeenteraadsleden als onvoldoende ervaren. Specifiek over voorliggende voorzieningen voor jeugdigen wordt nog relatief weinig informatie ontvangen. Uiteraard ligt hier ook een rol voor de gemeenteraadsleden om actief om informatie te vragen op specifieke onderwerpen. Dit heeft de afgelopen jaren onvoldoende plaatsgevonden. Naast rapportages wordt het idee door een aantal raadsleden geopperd om meer in gesprek te gaan met jongeren over hun behoefte aan voorliggende voorzieningen. Dit kan bijvoorbeeld via een (actieve) jongerenraad. In plaats van informatievoorziening vanuit het college krijgen de raadsleden op deze wijze direct informatie vanuit de jongeren.

Er wordt benoemd dat de afgelopen jaren de aandacht ook wel veel op het geld heeft gelegen. Binnen het sociaal domein gaat het gesprek dan snel over de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet. De voorliggende voorzieningen voor jeugdigen zijn daarmee niet het grootste aandachtspunt. In de wijze waarop de voortgangsrapportages zijn opgebouwd is dit punt terug te lezen. Zo start iedere rapportage met informatie over de financiële ontwikkelingen en ontwikkelingen in het gebruik van maatwerkvoorzieningen.

Het is ook ingewikkeld voor gemeenteraadsleden om alle informatie op waarde te beoordelen. Hier is een breder beeld voor nodig. Zo moeten de voorliggende voorzieningen beoordeeld worden binnen de context van het gehele jeugdbeleid. Hier raken ook vragen aan over de mogelijkheden om op en af te schalen.

Het aantal werkbezoeken van de gemeenteraad is laag

Er worden weinig werkbezoeken georganiseerd voor raadsleden bij voorliggende voorzieningen. Kanttekening hierbij is dat door corona een aantal geplande momenten zijn afgelast. Zo stond er bijvoorbeeld een presentatie gepland voor de gemeenteraad over de POH-GGZ jeugd. In verschillende interviews komt naar voren dat het contact tussen ambtenaren en gemeenteraadsleden laagdrempelig verloopt. Zo kunnen informele vragen vroegtijdig worden afgevangen. Sinds 2022 zijn hier werkafspraken voor gemaakt en worden de vragen volgens een werkproces beantwoord. Uiteraard is er voor formele raadsvragen een proces ingericht.

9.2 Op welke wijze kan de gemeenteraad grip krijgen en regie voeren op het gebied van voorliggende voorzieningen jeugd?

Samenvatting antwoord deelvraag 12

- Een belangrijk onderdeel van grip en regie is het stellen van scherpe kaders met daarin geconcretiseerde doelstellingen (indicatoren en streefwaarden).
- Gezamenlijk duiden van cijfers en ervaringen kan het gevoel van grip en regie op het thema voorliggende voorzieningen verstevigen.
- Werkbezoeken of presentaties over de praktijk van voorliggende voorzieningen kunnen bijdragen aan de (ervaren) grip en regie op het thema.

Zoals beschreven in paragraaf 9.1 wordt er op dit moment weinig gebruikgemaakt van de formele sturingsinstrumenten van de gemeenteraad bij het thema voorliggende voorzieningen jeugd. Er zijn nauwelijks moties en amendementen ingediend op dit thema. Een aantal gemeenteraadsleden geeft aan dat er weinig informatie wordt gedeeld met de gemeenteraad over het thema voorliggende voorzieningen aan jeugdigen. Hierdoor ontstaan er ook weinig mogelijkheden om bij te sturen.

Een belangrijk onderdeel van grip en regie is het stellen van scherpe kaders voor voorliggende voorzieningen aan jeugdigen. Scherpe kaders bevatten in ieder geval doelstellingen die zijn voorzien van indicatoren en streefwaarden. Hiermee geeft de gemeenteraad mee welke fenomenen weergeven of een doelstelling bereikt wordt (indicatoren) en wanneer ze tevreden zijn (streefwaarden). Het beleidskader over voorliggende voorzieningen wordt volgens de huidige planning in 2023 opgesteld. De gemeenteraad kan dit plan toetsen aan deze vereisten.

Vervolgens wordt periodiek gerapporteerd aan de gemeenteraad of het gelukt is om de doelstellingen te realiseren. Het gaat hier niet om afrekenen of het hanteren van een stoplichtsystematiek, maar om de gezamenlijke duiding die aan de cijfers en ervaringen wordt gegeven. Waarom lukt het wel of niet om een doelstelling te bereiken? En wanneer het niet lukt: hoe kunnen de gemeenteraadsleden vanuit hun rol hierop sturen?

Een ander belangrijk punt is inzicht van de gemeenteraad in de praktijk van de voorliggende voorzieningen. Diverse raadsleden gaan op eigen initiatief al langs bij voorliggende voorzieningen, blijkt uit het gesprek met de raad. Tegelijkertijd is veel van deze informatie relevant voor meerdere gemeenteraadsleden. Het kan bijdragen aan de (ervaren) grip en regie op het thema voorliggende voorzieningen als gemeenteraadsleden met enige regelmatig uit de praktijk geïnformeerd worden, bijvoorbeeld door Team Voor Elkaar, de POH-GGZ jeugd of Stichting Welzijn Brummen. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een werkbezoek of via een presentatie.

Bijlage 1 | Normenkader

Onderzoeksvraag	Norm
Beleid	
1. Op welke wijze wordt door de gemeente gewerkt aan de doelstelling om meer in te zetten op preventie?	<ul style="list-style-type: none"> • Het beleidskader jeugd (en preventie) is vastgesteld en actueel. • De beoogde maatschappelijke effecten zijn expliciet benoemd. • Relaties met andere beleidsterreinen zijn expliciet benoemd en duidelijk gemaakt. • De raad heeft mee kunnen denken en beslissen in het kader van hun kaderstellende rol.
2. Wat wordt verstaan onder universele en selectieve preventieve zorg?	<i>Hiervoor bestaat in beginsel geen norm, dit moet blijken uit het onderzoek.</i>
3. Welke doelen voor preventie zijn benoemd?	<ul style="list-style-type: none"> • De doelen zijn benoemd en SMART geformuleerd (of SMT). • Er is in kaart gebracht welke streefwaarden gerealiseerd dienen te worden. • Maatschappelijke instellingen en ketenpartners hebben mee kunnen denken vanuit hun adviseursrol in de totstandkoming van het beleid. • De doelen zijn vertaald naar concrete eisen voor voorliggende voorzieningen, bijvoorbeeld in een subsidieregeling of een programma van eisen.
Organisatie	
4. Hoe is de toegang nu geregeld en hoe ziet dat er in de toekomst uit?	<ul style="list-style-type: none"> • In de beleidsregels en beleidskaders staat duidelijk uitgewerkt hoe de toegang georganiseerd is en welke ontwikkeling de toegang gaat doormaken. • Er zijn stukken (op de website) die jongeren en ouders informeren over het jeugdbeleid en de voorliggende voorzieningen. • Er is vanuit de toegangsteams actief informatie gedeeld met inwoners over jeugdhulp, de voorliggende voorzieningen, hoe men daarvoor een aanvraag kan doen, waar dit kan en wanneer men hiervoor in aanmerking komt.
5. Welke doelen en ambities zijn daarvoor geformuleerd en welke afwegingen zijn daarin gemaakt? En is hiervoor al een ontwikkeling in gang gezet?	<ul style="list-style-type: none"> • Het jeugd- en preventiebeleid is vertaald naar uitvoeringsprogramma's of werkinstructies waarmee de toegang kan werken. • De doelen en ambities voor de toegang zijn tot stand gekomen met de betrokken medewerkers en ketenpartners.

Uitvoering	
6. Welke activiteiten worden ingezet om de doelstellingen te realiseren?	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een overzicht van alle activiteiten waarbij de gemeente betrokken is binnen het jeugdveld. • Er is een duidelijke sociale kaart waarop alle voorliggende voorzieningen zijn benoemd. Deze kaart is ook bekend bij alle partijen in het voorveld.
7. Hoe verloopt de samenwerking in de eerste lijn tussen zorgverleners (huisartsen, Team Samenleving, voorveld)?	<ul style="list-style-type: none"> • Er is nauwe samenwerking tussen de gemeentelijke toegang, huisartsen, jeugdartsen en voorliggende voorzieningen jeugd. • Er is sprake van een effectieve samenwerking tussen de gemeente en de maatschappelijke partners en professionals.
8. In hoeverre is het duidelijk dat de jeugd ook hulp zoekt als dat nodig is?	<ul style="list-style-type: none"> • Uit interviews met professionals en jeugdigen blijkt dat zij de juiste zorg hebben geboden/ontvangen die aansluit bij de behoefte van jongeren. • De gemeente heeft onderzoeken uitgevoerd dan wel geïnventariseerd waar de behoeften van de jeugd naar uitgaan. • De gemeente is bekend met de vindplaatsen (zoals op scholen en jeugdhonken) waar jongeren zich kunnen melden. • Professionals zijn aanwezig op vindplaatsen dichtbij de jongeren, bijvoorbeeld op school of in de wijk.
Resultaten	
9. Op welke wijze wordt de voortgang gemonitord en welke effecten zijn al behaald?	<ul style="list-style-type: none"> • De prestaties van de gemeente zijn inzichtelijk gemaakt en in lijn met de geformuleerde streefwaarden en doelen. • Er is sprake van een monitoringssystematiek.
10. Welke ervaring hebben jongeren met het gevoerde beleid en de uitvoering? Zijn de voorzieningen op hun behoefte afgestemd?	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt passende zorg geboden en de tevredenheid hierover wordt gemonitord. • Er zijn cliëntervarings-/of behoefteonderzoeken gehouden zoals bepaald is door het Ministerie van VWS. • Er worden gericht voorzieningen of preventie ingezet om recidive te voorkomen, met gebruikmaking van verschillende zorgproducten.
Evaluatie en verantwoording	
11. Hoe wordt de gemeenteraad over de voortgang van het beleid geïnformeerd en op welke wijze wordt de informatie behandeld?	<ul style="list-style-type: none"> • Er is sprake van eenduidige en structurele monitoringssystematiek die ook informatie kan opleveren voor de raad. De informatievoorziening aan de gemeenteraad is tijdig (er kan nog iets met de informatie worden gedaan). • De informatievoorziening aan de gemeenteraad is juist (de informatie kent geen fouten en is betrouwbaar). • De informatievoorziening aan de gemeenteraad is volledig.

	<ul style="list-style-type: none"> • De informatievoorziening aan de gemeenteraad is begrijpelijk (de informatie is geen verzameling van losse data, maar voorzien van analyses en duiding). • De informatie wordt op een toepasselijke wijze behandeld (in lijn met de behoefte van de raad). • Er worden regelmatig werkbezoeken of raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd met partijen uit het voorveld.
<p>12. Op welke wijze kan de gemeenteraad grip krijgen en regie voeren op het gebied van jeugdzorg? Welke instrumenten zijn er, aan welke knoppen kan gedraaid worden en heeft de raad dit ook gedaan?</p>	<p><i>Hiervoor bestaat in beginsel geen norm, dit moet uit het onderzoek blijken.</i></p>

Bijlage 2 | Bestudeerde documenten

<p>Verordening</p> <ul style="list-style-type: none">• Verordening tegemoetkoming kosten SMI-kinderopvang• Verordening Jeugdhulp en Maatschappelijke Ondersteuning• Algemene subsidieverordening 2019 <p>Beleidsregels en uitvoeringsnotities</p> <ul style="list-style-type: none">• Uitvoeringsnotitie kinderopvangregelingen• Beleidsregels gemeentelijke subsidies en coronacrisis• Besluit algemene subsidieregeling• Algemene subsidieregeling <p>Beleidsplannen</p> <ul style="list-style-type: none">• Integraal beleidskader drie decentralisaties• Nota Positieve en Integrale gezondheid in Brummen• Preventieakkoord gemeente Brummen• Sport- en beweegakkoord gemeente Brummen• Beleidsnota Preventie middelengebruik en verslaving gemeente Brummen• Beleidsnota Participatiewet 2015-2016
<p>Visiedocumenten (lokaal en regionaal)</p> <ul style="list-style-type: none">• Coalitieakkoord 2018-2022• Coalitieakkoord 2022-2026• Koersdocument Jeugd- en jongerenbeleid• Programmaplan Zorgregio Midden IJssel Oost Veluwe Wmo en Jeugdhulp
<p>Jaarrekeningen en begrotingen</p> <ul style="list-style-type: none">• Jaarrekeningen 2018-2021• Begrotingen 2018-2022
<p>Documenten Toegangsteam</p> <ul style="list-style-type: none">• Totaalproces Team Voor Elkaar
<p>Cliëntervaringsonderzoeken</p> <ul style="list-style-type: none">• Rapport Cliëntervaringsonderzoek Jeugd 2019
<p>Voortgangsrapportages</p> <ul style="list-style-type: none">• 1e voortgangsrapportage implementatie naar een evenwichtig sociaal domein• 2e Voortgangsrapportage implementatie naar een evenwichtig sociaal domein• 3e Voortgangsrapportage implementatie naar een evenwichtig sociaal domein• 4e Voortgangsrapportage implementatie naar een evenwichtig sociaal domein• Informatie- en communicatieplan implementatie naar een evenwichtig sociaal domein
<p>Aanvragen en verantwoordingsdocumenten samenwerkingspartners</p> <ul style="list-style-type: none">• Tactus• GGD• Vérian• Stichting welzijn Brummen• Sportkompas
<p>Overige stukken</p> <ul style="list-style-type: none">• Moties• Amendementen• Raadsvragen en antwoorden• Raadsinformatiebrieven• Raadsvoorstellen• Raadsbesluiten

Bijlage 3 | Respondentenlijst

Interne rollen
Portefeuillehouder Jeugd
Vertegenwoordiging gemeenteraad
Beleidsmedewerkers Jeugd, Onderwijs en Sport
Medewerker Team Voor Elkaar
Leerplicht
Externe rollen
Huisarts
Wijkmanager
POH-GGZ jeugd
Welzijn en jongerenwerk
Jeugdverpleegkundige (GGD & V érian)
Jeugdarts
Kinderopvang en VVE
Jeugdhulpverlener Onderwijszorgcentrum
Samenwerkingsverband Passend Onderwijs

BMC

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91 ABNA 0504 0357 54
BTW NL80.86.63.598 B.01

Colofon

Februari 2023

Classificatie : Vertrouwelijk

Naam adviseurs :

- T. Plat MA
- T. Hendriks

Projectnummer : PO027586

Correspondentienummer : DH-0102-1810

Kijk voor meer info op onze website: bmc.nl